

ОСНОВНІ ЗАСАДИ, ПРОЦЕДУРИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ТЕХНІЧНОГО РЕГЛАМЕНТУ ЩОДО КЛАСИФІКАЦІЇ НЕБЕЗПЕЧНОСТІ, МАРКУВАННЯ ТА ПАКУВАННЯ ХІМІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК

ПЕРЕДМОВА

Методичний посібник містить рекомендації щодо основних засад, особливостей та процедур, викладених у Технічному регламенті класифікації небезпечності, маркування та пакування хімічної продукції (далі – ТР КМП), який був затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 10 травня 2024 р. № 539 та набрав чинності 15 листопада 2024 року.

У методичному посібнику наведений огляд загальних зобов'язань згідно з ТР КМП. Для отримання детальніших інструкцій щодо класифікації та маркування відповідно до критеріїв ТР КМП, а також інформації про загальні аспекти, що стосуються всіх класів небезпечності, рекомендуємо ознайомитися з текстом самого ТР КМП, включаючи його додатки.

Посібник підготовлений для навчального курсу «Відповідність класифікації небезпеки хімічної продукції вимогам Технічного регламенту класифікації, пакування та маркування хімічної продукції» на замовлення Державної екологічної інспекції України.

Авторській колектив: Дмитро Яловий, к.т.н. Інна Громова

Під редакцією Світлани Берзіної

Розроблено в рамках проєкту «Оцінка впливу війни проти України на довкілля та шляхи відновлення», який фінансується за рахунок позабюджетних коштів Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ).

Developed with the support of the extrabudgetary project “Assessment of environmental impacts of the war against Ukraine and options for remediation” within the Organization for Security and Cooperation in Europe (OSCE).

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	3
ЗМІСТ.....	4
ЗАГАЛЬНОВЖИВАНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ	6
ВСТУП.....	9
Про цей посібник	9
Для кого цей посібник?.....	9
Що таке ТР КМП і чому він потрібен?.....	9
Що таке класифікація небезпечності, маркування та пакування?.....	9
А як щодо оцінки ризику?	10
РОЛІ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЗГІДНО З ТР КМП.....	11
Ролі згідно з ТР КМП	11
Зобов'язання згідно з ТР КМП	11
ВИКОНАННЯ ВИМОГ ТР КМП.....	13
З чого почати?.....	13
Що тобі потрібно зробити?.....	13
ОСНОВНІ ПРОЦЕДУРИ ТР КМП	15
Класифікація хімічної продукції.....	15
Маркування хімічної продукції.....	17
Пакування хімічної продукції.....	17
Національна класифікація хімічних речовин	17
ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ КЛАСИФІКАЦІЇ	18
Класифікація за нормативно-правовими актами.....	18
Самокласифікація та національна класифікація	18
КЛАСИФІКАЦІЯ ХІМІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	20
Основні кроки.....	20
Крок 1: Зберіть доступну інформацію	20
Крок 2: Перевірте інформацію на її адекватність та достовірність	21
Крок 3: Оцініть наявну інформацію за критеріями класифікації	21
Крок 4: Визначтеся з відповідною класифікацією.....	22
Крок 5: Перегляньте класифікацію за потреби	22
Гнучкі підходи до класифікації сумішей на основі різних наборів інформації.....	22
МАРКУВАННЯ ХІМІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ	23
Що потрібно маркувати?	23

Хто має маркувати?	23
Як потрібно маркувати?.....	23
Якою мовою має бути маркування?.....	24
Яка інформація обов'язкова в маркуванні?	24
Ідентифікатори продукту.....	25
Піктограми небезпечності	25
Сигнальні слова	26
Види небезпечного впливу	26
Попередження про небезпечний вплив	26
Коди видів небезпечного впливу та попереджень про небезпечний вплив.....	26
Додаткова інформація	27
Як слід упорядковувати інформацію на етикетках?	27
Коли потрібно оновлювати маркування?	28
ПАКУВАННЯ ХІМІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ.....	29
Основні вимоги	29
Дотримання вимог до упаковки в рамках дії Правил перевезень небезпечних вантажів...	29
ПАСПОРТ БЕЗПЕЧНОСТІ ХІМІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ	30
Що таке ПБХП?	30
Форма ПБХП	30
Зміст ПБХП.....	30
Наповнення ПБХП.....	31
Коли потрібно оновлювати ПБХП?.....	31
ДОДАТОК А. Приклади маркування згідно ТР КМП.....	32
ДОДАТОК Б. Приклади маркування з «можливим» порушенням вимог	37

ЗАГАЛЬНОВЖИВАНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Вид небезпечного впливу – елемент інформації у графічній та/або текстовій формі про небезпечні властивості хімічної продукції з визначенням характеру і ступеня небезпечності хімічної продукції відповідно до певного класу та категорії небезпечності;

Використання хімічної продукції – споживання, перетворення, змішування, переміщення, обробка, зберігання, пакування, використання хімічної продукції, включаючи виробництво, оброблення відходів такої продукції;

Виріб – об'єкт, який у процесі свого виробництва отримує спеціальну форму, поверхню або конструкцію, які визначають його функцію більшою мірою, ніж його хімічний склад;

Виробник – будь-яка фізична або юридична особа – резидент України, яка виробляє хімічну речовину на території України;

Виробник виробу – будь-яка фізична або юридична особа – резидент України, яка виготовляє або збирає виріб на території України;

Виробник хімічної продукції – суб'єкт господарювання, який здійснює виробництво, використання та надання на ринку хімічної продукції;

Диференціація в межах класу небезпечності – розподіл у межах класів небезпечності хімічної продукції залежно від характеру впливу або негативних наслідків;

Імпортёр – будь-яка фізична чи юридична особа – резидент України, яка вводить в обіг на ринку України продукцію походженням з іншої країни;

Інформація про безпеку хімічної продукції – інформація у графічній та/або текстовій формі про небезпечні властивості хімічної продукції та заходи щодо запобігання небезпечному впливу або його негативним наслідкам, що є частиною маркування хімічної продукції;

Категорія (підкатегорія, тип) у межах класу безпеки – результат розподілу критеріїв у межах кожного класу безпеки для визначення небезпечних властивостей хімічної речовини чи хімічної продукції;

Клас небезпечності – характеристика хімічної продукції відповідно до її небезпечних властивостей: фізичної безпеки, безпеки для здоров'я людини та/або довкілля;

Класифікація небезпечності – віднесення хімічної продукції до певного виду чи видів небезпечної продукції або класу безпеки, встановлення категорії та диференціація у межах класу безпеки шляхом порівняння наявних даних з установленними критеріями класу безпеки;

Ліміт концентрації – це порогове значення концентрації будь-якої домішки, добавки або складової хімічної речовини, або хімічної речовини у складі суміші, яка може призвести до класифікації небезпечності хімічної продукції за тим чи іншим класом небезпечності;

Мономер – хімічна речовина, яка здатна утворювати послідовні ковалентні зв'язки з іншими ідентичними або подібними чи неподібними молекулами за умов відповідних реакцій синтезу певного полімеру;

Надання на ринку – будь-яке платне або безоплатне постачання хімічної продукції на ринку України або надання доступу до неї; імпорт вважається наданням на ринку;

Наступний користувач – будь-яка фізична або юридична особа – резидент України, яка використовує хімічну речовину, у тому числі у складі суміші в процесі своєї виробничої або професійної діяльності, крім виробника або імпортера; розповсюджувач або споживач не вважаються

наступним користувачем; реімпортёр хімічної речовини, для якої застосовується звільнення від державної реєстрації хімічної речовини, вважається наступним користувачем;

Наукові дослідження і розробки – будь-які наукові експерименти, аналіз або хімічні дослідження, які проводяться у контрольованих умовах;

Неізолювана проміжна хімічна речовина – проміжна речовина, яка спеціально не вилучається із обладнання, у якому проходить синтез: реактор та його допоміжне обладнання, а також будь-яке обладнання, через яке проходить речовина в процесі безперервного потоку або періодично, включаючи трубопровід, для перенесення речовини з одного реактору в інший з метою проведення наступної стадії реакції;

Пакування – операції, які пов'язані з підготовкою до герметизації та захистом хімічної продукції;

Паспорт безпеки хімічної продукції – документ уніфікованої форми, що містить дані про небезпечні властивості хімічної продукції та заходи щодо її безпечного використання і видається наступному в ланцюгу постачання хімічної речовини або хімічної продукції суб'єкту господарювання для інформаційного супроводу поводження з хімічною продукцією;

Піктограма небезпечності – графічна композиція, що є елементом інформації про небезпечні властивості хімічної продукції, містить певний символ та інші графічні складові (контур, фоновий чи кольоровий малюнок) і призначена для передачі конкретної інформації про небезпечні властивості хімічної продукції наступному в ланцюгу постачання хімічної речовини або хімічної продукції суб'єкту господарювання;

Полімер – хімічна речовина, молекули якої складаються з однакових або різних повторюваних мономерних ланок (мономерів), розподілені в діапазоні молекулярних мас, а відмінності молекулярних мас в першу чергу залежить від кількості мономерних ланок; до складу полімеру повинні входити:

- більше ніж 50% по вазі молекул, що містять принаймні три мономерні ланки, які ковалентно зв'язані принаймні з однією іншою мономерною ланкою або іншим реагентом;
- менше ніж 50% по вазі молекул з однаковою молекулярною масою;

у контексті цього визначення «мономерна ланка» означає форму мономера, який прореагував під час синтезу полімера та є його складовою;

Попередження про небезпечний вплив – інформація, що містить опис рекомендованих заходів щодо мінімізації або запобігання виникненню негативних наслідків можливого впливу небезпечної хімічної продукції під час її використання;

Порогова концентрація – означає порогове значення концентрації будь-якої домішки, добавки або складової хімічної речовини або суміші, яка класифікована як небезпечна, у разі досягнення якої ці компоненти повинні враховуватися при проведенні класифікації небезпечності відповідної хімічної продукції;

Постачальник – будь-який виробник, імпортер, наступний користувач або розповсюджувач, який надає на ринку хімічну продукцію;

Правила перевезень небезпечних вантажів – правила, які розроблені на основі Рекомендацій ООН щодо перевезення небезпечних вантажів: Типові правила, Європейської угоди про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів (ADR), Європейської угоди про міжнародне перевезення небезпечних вантажів внутрішніми водними шляхами (ADN), Правил міжнародного перевезення небезпечних вантажів залізницею (RID), Міжнародного кодексу морського перевезення небезпечних вантажів (IMDG CODE), Технічних інструкцій з безпечного перевезення небезпечних вантажів повітрям (ICAO TI), Правила перевезень небезпечних вантажів (IATA), які запроваджені Законами України «Про перевезення небезпечних вантажів», «Про приєднання України до Європейської угоди про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів (ДОПНВ)», «Про

приєднання України до Європейської угоди про міжнародне перевезення небезпечних вантажів внутрішніми водними шляхами (ВОПНВ)» тощо;

Примножуючий коефіцієнт – коефіцієнт, який застосовується до показника концентрації хімічної речовини, класифікованої за класом «Хімічна продукція, яка проявляє токсичність для водних біоресурсів» та Категорією 1, і використовується для проведення класифікації небезпеки суміші, у якій ця хімічна речовина присутня, методом підсумовування;

Проміжна упаковка – упаковка, розміщена між внутрішньою упаковкою або виробом та зовнішньою упаковкою;

Розповсюджувач – будь-яка інша, ніж виробник або імпортер, фізична чи юридична особа в ланцюгу постачання продукції, яка надає продукцію на ринку;

Сигнальне слово – елемент інформації про небезпечні властивості хімічної продукції з визначенням ступеня небезпечності хімічної продукції для попередження про небезпечний вплив наступного користувача або споживача;

Сплав – макроскопічно однорідний металевий матеріал, який складається з суміші двох або більшої кількості хімічних елементів, який не може бути легко розділений механічним способом; у цілях застосування цього Технічного регламенту сплави вважаються сумішами;

Суміш – суміш або розчин на основі двох або більшої кількості хімічних речовин, які були навмисно змішані не для проведення хімічної реакції або які хімічно не реагують між собою, включаючи сплави;

Оцінка ризиків – проведення оцінки безпечності хімічної речовини, що передбачає співвідношення рівнів впливу хімічної речовини на здоров'я людини та/або довкілля під час виробництва, використання, оброблення її відходів, з визначеними орієнтовно безпечними рівнями впливу;

Упаковка – одна ємність або більше, а також інші компоненти або матеріали, які необхідні для виконання стримуючої функції ємності, або іншої функції у цілях забезпечення безпеки;

Хімічна продукція – хімічні речовини, суміші, сплави, а також вироби, під час використання яких відбувається навмисне вивільнення хімічних речовин або які виготовляються для проведення підривних робіт чи створення піротехнічного ефекту;

Хімічна речовина (хімічна продукція) – хімічний елемент та його сполуки у природному стані або отримані в результаті виробничого процесу, включно з добавками, необхідними для збереження стабільності, та домішками, що утворилися внаслідок виробничого процесу, крім розчинника, який може відділятися без впливу на стабільність речовини або зміни її складу.

Про цей посібник

Цей документ було створено з метою допомогти зорієнтуватися у вимогах ТР КМП.

Ви ознайомитеся з основними характеристиками та процедурами ТР КМП, але рекомендуємо в будь-якому випадку звертатися до тексту самого нормативно-правового акту для отримання повної інформації та підтвердження розуміння наданого в цьому документі матеріалу.

Багато положень ТР КМП тісно пов'язані з положеннями Технічного регламенту щодо безпеки хімічної продукції, який був затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 23 липня 2024 р. № 847 та набрав чинності 26 січня 2025 року (далі – ТР БХП).

Для кого цей посібник?

Цей документ розроблено для суб'єктів у сфері забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією, які повинні застосовувати/здійснювати нагляд за дотриманням до хімічної продукції правила класифікації, маркування та упаковки згідно з ТР КМП.

Що таке ТР КМП і чому він потрібен?

Торгівля хімічною продукцією стосується не лише внутрішнього ринку України, але й розповсюджується на увесь світовий ринок. Узгоджені критерії класифікації та маркування разом із загальними принципами їх застосування були ретельно розроблені в рамках Організації Об'єднаних Націй (ООН) з метою сприяння світовій торгівлі, одночасно захищаючи здоров'я людини та довкілля. Результат цієї роботи – Узгоджена на глобальному рівні система класифікації небезпеки та маркування хімічної продукції (GHS), перше видання якої було прийнято ще у 2002 році.

Підприємства повинні отримувати вигоду від глобальної гармонізації правил класифікації та маркування, а також від узгодженості між цими правилами з одного боку та правилами транспортування з іншого.

Регламент ТР КМП прийнято в Україні шляхом повної гармонізації законодавства України у відповідній сфері з законодавством ЄС (Регламент № 1272/2008) та міжнародними нормами ООН.

ТР КМП є юридично обов'язковим та безпосередньо застосовується до всіх промислових секторів.

Що таке класифікація небезпечності, маркування та пакування?

Небезпечність хімічної продукції – це потенціал цієї хімічної продукції завдати шкоди. Він залежить від власних властивостей хімічної продукції. У цьому контексті оцінка небезпечності – це процес, за допомогою якого оцінюють інформацію про власні властивості хімічної продукції для визначення її потенціалу завдати шкоди. У випадках, коли характер та серйозність виявленої небезпечності відповідають критеріям класифікації, класифікація небезпечності – це присвоєння стандартизованого опису цієї небезпечності хімічній продукції, що завдає шкоди через свої фізичні властивості або вплив на здоров'я людини чи довкілля.

Одна з головних цілей ТР КМП полягає у визначенні того, чи має хімічна продукція властивості, які призводять до її класифікації як небезпечної.

Після того, як такі властивості визначено та хімічну продукцію відповідно класифіковано, виробники, імпортери, наступні користувачі та розповсюджувачі хімічної продукції, а також виробники та імпортери певних конкретних виробів повинні повідомляти про виявлені небезпеки цієї хімічної продукції іншим учасникам ланцюга постачання, включаючи споживачів. Маркування небезпечності дозволяє проінформувати користувача хімічної продукції про класифікацію небез-

печності, щоб попередити його про наявність небезпеки та необхідність управління пов'язаними з нею ризиками.

ТР КМП також встановлює загальні правила пакування з метою забезпечення безпечного постачання небезпечної хімічної продукції.

А як щодо оцінки ризику?

Класифікація хімічної продукції відображає тип та тяжкість властивих цій хімічній продукції, отже їх не слід плутати з оцінкою ризику, яка пов'язує певну небезпеку з фактичним впливом хімічної продукції, що проявляє цю небезпеку, на людей або довкілля. Тим не менш, спільним знаменником як для класифікації, так і для оцінки ризику, є ідентифікація та оцінка небезпеки.

РОЛІ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЗГІДНО З ТР КМП

Ролі згідно з ТР КМП

Зобов'язання, покладені на постачальників хімічної продукції згідно з ТР КМП, здебільшого залежатимуть від їхньої ролі щодо цієї хімічної продукції в ланцюжку постачання.

Для визначення ролі в Таблиці 1 наведено опис п'ятих різних варіантів, які базуються на визначеннях, що містяться у ТР КМП та «Загальновживаних термінах та визначеннях» цього документу.

Якщо опис відповідає діяльності, роль згідно з ТР КМП викладена праворуч від цього опису. Суб'єкт господарювання може мати більше однієї ролі згідно з ТР КМП.

Таблиця 1. Визначення ролі

ОПИС		РОЛЬ
1.	Будь-яка фізична або юридична особа – резидент України, яка виробляє хімічну речовину на території України	Виробник
2.	Будь-яка фізична чи юридична особа – резидент України, яка вводить в обіг на ринку України продукцію походженням з іншої країни	Імпортер
3.	Будь-яка фізична або юридична особа – резидент України, яка використовує хімічну речовину, у тому числі у складі суміші в процесі своєї виробничої або професійної діяльності, крім виробника або імпортера	Наступний користувач
4.	Будь-яка інша, ніж виробник або імпортер, фізична чи юридична особа в ланцюгу постачання продукції, яка надає продукцію на ринку	Розповсюджувач
5.	Будь-яка фізична або юридична особа – резидент України, яка виготовляє або збирає виріб на території України	Виробник виробів
Примітка: - У повсякденній мові термін «виробник» може охоплювати як фізичну/юридичну особу, яка виробляє речовини, так і фізичну/юридичну особу, яка виробляє суміші. На відміну від цього, термін «виробник» у ТР КМП охоплює лише особу, яка виробляє хімічні речовини; - Розповсюджувач або споживач не вважаються наступними користувачами; - Реімпортер хімічної речовини, для якої застосовується звільнення від державної реєстрації хімічної речовини згідно ТР БХП, вважається наступним користувачем; - Постачальником вважається будь-який виробник, імпортер, наступний користувач або розповсюджувач, який надає на ринку хімічну продукцію		

Зобов'язання згідно з ТР КМП

ТР КМП покладає загальне зобов'язання на усіх постачальників у межах одного ланцюга постачання співпрацювати для виконання вимог щодо класифікації небезпечності, нанесення інформації про безпеку та належного пакування хімічної продукції (Стаття 19 ТР КМП).

В іншому випадку конкретні зобов'язання згідно з ТР КМП залежать від ролі суб'єкта господарювання в ланцюзі постачання (див. Таблицю 1), як викладено нижче.

Виробник або імпортер згідно з ТР КМП повинен:

- проводити класифікацію небезпечності хімічної продукції згідно Розділу 2 ТР КМП;
- інформувати про небезпеку хімічної продукції шляхом її маркування згідно Розділу 3 ТР КМП;
- упаковувати хімічну продукцію згідно з Розділу 4 ТР КМП;
- надати до Мінекономіки повідомлення у паперовій чи електронній формі засобами інформаційно-комунікаційних систем про класифікацію небезпечності та інформацію про небезпеку для відповідної хімічної речовини (Стаття 126 ТР КМП);
- проводити моніторинг нової науково-технічної інформації, яка може вплинути на проведення класифікації небезпечності хімічної продукції та при отриманні такої інформації – провести нову оцінку небезпечності хімічної продукції (Стаття 52 ТР КМП);
- оновлювати етикетку після будь-яких змін у класифікації та маркуванні хімічної продукції, у деяких випадках – невідкладно (Стаття 96 ТР КМП);
- збирати та зберігати всю інформацію, яка використовується для проведення класифікації небезпечності та маркування хімічної продукції відповідно протягом не менше ніж 10 років після надання на ринку хімічної продукції в останній раз (Стаття 136 ТР КМП);
- надавати до МОЗ інформацію, яка повинна містити дані щодо хімічного складу сумішей хімічних речовин, які класифіковані як небезпечні за класами фізичних небезпек або небезпек для здоров'я людини та надаються на ринку (Стаття 131 ТР КМП).

Наступний користувач згідно з ТР КМП повинен:

- проводити класифікацію небезпечності хімічної продукції згідно Розділу 2 ТР КМП, однак, дозволяється використовувати класифікацію небезпечності, яка була проведена для відповідної хімічної продукції попереднім учасником ланцюга постачання, за умови, що не змінюється склад цієї хімічної продукції;
- проводити класифікацію небезпечності хімічної продукції згідно Розділу 2 ТР КМП у разі зміни складу цієї хімічної продукції;
- інформувати про небезпеку хімічної продукції шляхом її маркування згідно Розділу 3 ТР КМП;
- упаковувати хімічну продукцію згідно з Розділу 4 ТР КМП;
- проводити моніторинг нової науково-технічної інформації, яка може вплинути на проведення класифікації небезпечності хімічної продукції та при отриманні такої інформації – провести нову оцінку небезпечності хімічної продукції (Стаття 52 ТР КМП);
- оновлювати етикетку після будь-яких змін у класифікації та маркуванні хімічної продукції, у деяких випадках – невідкладно (Стаття 96 ТР КМП);
- збирати та зберігати всю інформацію, яка використовується для проведення класифікації небезпечності та маркування хімічної продукції відповідно протягом не менше ніж 10 років після надання на ринку хімічної продукції в останній раз (Стаття 136 ТР КМП);
- надавати до МОЗ інформацію, яка повинна містити дані щодо хімічного складу сумішей хімічних речовин, які класифіковані як небезпечні за класами фізичних небезпек або небезпек для здоров'я людини та надаються на ринку (Стаття 131 ТР КМП).

Розповсюджувач згідно з ТР КМП повинен:

- інформувати про небезпеку хімічної продукції шляхом її маркування згідно Розділу 3 ТР КМП;
- упаковувати хімічну продукцію згідно з Розділу 4 ТР КМП;
- оновлювати етикетку після будь-яких змін у класифікації та маркуванні хімічної продукції, у деяких випадках – невідкладно (Стаття 96 ТР КМП);
- збирати та зберігати всю інформацію, яка використовується для проведення класифікації небезпечності та маркування хімічної продукції відповідно протягом не менше ніж 10 років після надання на ринку хімічної продукції в останній раз (Стаття 136 ТР КМП).

Виробники виробів не підпадають під дію ТР КМП.

ВИКОНАННЯ ВИМОГ ТР КМП

З чого почати?

Перший крок – це ознайомлення з ТР КМП та його впливом на діяльність.

Таким чином, необхідно:

- розробити вичерпний перелік хімічної продукції (хімічних речовин, сумішей, сплавів, а також виробів, під час використання яких відбувається навмисне вивільнення хімічних речовин або які виготовляються для проведення підривних робіт чи створення піротехнічного ефекту) та визначити, хто є постачальниками, споживачами та яким чином вони її використовують. Цілком ймовірно, що значна частина цієї інформації була зібрана під час підготовки до виконання вимог ТР БХП;
- оцінити потребу в навчанні відповідного персоналу організації;
- почати відслідковувати на постійній основі зміни у відповідних нормативних актах.

Що тобі потрібно зробити?

Як виробник, імпортер або наступний користувач, Ви повинні класифікувати свою хімічну продукцію відповідно до критеріїв ТР КМП. Необхідно переконатися, що її маркування та упаковка відповідають вимогам ТР КМП, а також що у паспортах небезпечності хімічної продукції (далі - ПБХП), розроблених відповідно до Додатка II ТР БХП, відображена відповідна інформація.

Як розповсюджувач, Ви повинні забезпечити маркування та упаковку Вашої хімічної продукції відповідно до Розділів III та IV ТР КМП перед наданням її на ринку.

Для виконання цього зобов'язання Ви можете використовувати надану Вам інформацію, наприклад, у ПБХП, яким повинна супроводжуватися хімічна продукція.

Щоб зрозуміти масштаби подальшої роботи, необхідно бути готовим:

- застосовувати критерії ТР КМП до Вашої хімічної продукції
- проаналізувати інформацію, яка може бути наявна під час державної реєстрації хімічних речовин в рамках виконання вимог ТР БХП. Вам може знадобитися звернутися до своїх постачальників для отримання додаткової інформації; та
- зв'язатися зі своїми постачальниками, щоб дізнатися, як вони імплементували ТР КМП (Регламент CLP у випадку поставок з ЄС) та як він впливає на хімічну продукцію, яку Ви використовуєте. Якщо Ви створюєте нові суміші, використовуючи інші суміші як складову (суміші в сумішах), Вам необхідно обговорити зі своїми постачальниками, яка інформація про суміш та її компоненти буде Вам доступна, зокрема через ПБХП. Так само, якщо Ви постачаєте суміші клієнтам, які формують їх в інші суміші, Вам потрібно буде врахувати, як Ви будете надавати їм інформацію про цю суміш та її компоненти.

Вам слід подумати про ресурси, які можуть знадобитися, наприклад:

- чи маю я достатньо персоналу для виконання вимог ТР КМП або знадобляться додаткові ресурси чи залучення зовнішніх експертів?
- чи потрібно мені інвестувати в нове програмне забезпечення для створення документів та ПБХП чи оновлювати існуюче?
- як мені створювати нові етикетки?
- чи вся упаковка відповідає ТР КМП?

Після проведення такого аналізування, доведеться оцінити наслідки класифікації хімічної продук-

ції. Потім Ви зможете скласти список пріоритетних дій, враховуючи:

- витрати та ресурси, які ймовірно будуть пов'язані з класифікацією та маркуванням хімічної продукції;
- наслідки виконання вимог інших нормативно-правових актів, наприклад:
 - кількість небезпечних матеріалів, які можна зберігати на промисловому об'єкті;
 - утилізація небезпечних відходів;
 - безпека на роботі та захисний одяг для працівників тощо.

ОСНОВНІ ПРОЦЕДУРИ ТР КМП

ТР КМП стосується:

- класифікації;
- інформування про небезпеку шляхом маркування; та
- пакування.

Він спрямований на працівників та споживачів, охоплює постачання та використання хімічної продукції. Він не регламентує вимоги транспортування хімічної продукції, проте Статті 108-111 ТР КМП передбачають певні правила щодо маркування упаковки, яка також використовується для транспортування. Тестування на фізичні небезпеки здебільшого здійснюється згідно Рекомендацій ООН щодо перевезення небезпечних вантажів. Класифікація для перевезення охоплюється Рамковою директивою (2008/68/ЄС) про імплементацію Європейської угоди про міжнародне перевезення небезпечних вантажів автомобільним транспортом (ADR), Регламентом про міжнародне перевезення небезпечних вантажів залізничним транспортом (RID) та Європейською угодою про міжнародне перевезення небезпечних вантажів внутрішніми водними шляхами (ADN).

Зверніть увагу, що ТР КМП – це горизонтальний законодавчий акт, що охоплює хімічну продукцію загалом.

Для певних хімічних речовин, наприклад, засобів захисту рослин або біоцидних препаратів, елементи маркування, запроваджені ТР КМП, можуть бути доповнені додатковими елементами, які вимагаються відповідним законодавчим актом щодо конкретних продуктів.

Класифікація хімічної продукції

Україна включила до ТР КМП усі класи небезпеки з GHS ООН.

Однак, у межах класів небезпечності деякі категорії небезпечності не були враховані, тому якщо хімічна продукція експортується за межі України та ЄС, все одно може знадобитися враховувати ці категорії. Більше інформації можна знайти на веб-сайті GHS ООН (<https://unesc.org/about-ghs>).

Загалом ТР КМП нараховує 33 класи небезпечності, як зазначено в Таблиці 2.

Таблиця 2. Класи небезпечності згідно ТР КМП

ФІЗИЧНІ НЕБЕЗПЕКИ	
1.	Вибухова хімічна продукція
2.	Легкозаймисті гази
3.	Легкозаймисті аерозолі та аерозолі
4.	Гази, які окиснюють
5.	Гази, які перебувають під тиском
6.	Легкозаймисті рідини
7.	Легкозаймисті тверді речовини
8.	Самореактивна хімічна продукція
9.	Пірофорні рідини

10.	Пірофорні тверді речовини
11.	Хімічна продукція, яка самонагрівається
12.	Хімічна продукція, яка при контакті з водою виділяє легкозаймисті гази
13.	Рідини, які окиснюють
14.	Тверді речовини, які окиснюють
15.	Органічні пероксиди
16.	Хімічна продукція, яка спричиняє корозію металів
17.	Десенсибілізована вибухова хімічна продукція
НЕБЕЗПЕКИ ДЛЯ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ	
1.	Хімічна продукція, яка проявляє гостру токсичність у разі впливу на організм людини
2.	Хімічна продукція, яка спричиняє ураження (подразнення) шкіри
3.	Хімічна продукція, яка спричиняє серйозні пошкодження (подразнення) органів зору
4.	Хімічна продукція, яка спричиняє сенсибілізацію (алергічну реакцію) у дихальних шляхах або на шкірі
5.	Хімічна продукція, яка має мутагенні властивості
6.	Хімічна продукція, яка має канцерогенні властивості
7.	Хімічна продукція, яка проявляє токсичність для репродуктивної системи людини
8.	Хімічна продукція, яка проявляє вибірккову токсичність для органів-мішеней та (або) систем органів за умови одноразового впливу
9.	Хімічна продукція, яка проявляє вибірккову токсичність для органів-мішеней та (або) систем органів за умови багаторазового впливу
10.	Хімічна продукція, яка спричиняє небезпеку токсичної аспірації
11.	Хімічна продукція, яка спричиняє руйнування ендокринної системи людини
НЕБЕЗПЕКИ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ	
1.	Хімічна продукція, яка проявляє токсичність для водних біоресурсів
2.	Хімічна продукція, яка спричиняє руйнування ендокринної системи організмів довкілля
3.	Хімічна продукція, яка є стійкою, біоаккумулятивною і токсичною для довкілля, або дуже стійкою і дуже біоаккумулятивною
4.	Хімічна продукція, яка є стійкою, мобільною і токсичною для довкілля, або дуже стійкою і дуже мобільною
ДОДАТКОВІ НЕБЕЗПЕКИ	
1.	Хімічна продукція, яка руйнує озоновий шар

Класифікація сумішей згідно ТР КМП стосується тих самих небезпек, що й хімічних речовин. Як і у випадку з хімічними речовинами, для визначення класифікації слід в першу чергу використовувати наявні дані про суміш в цілому. Якщо це неможливо зробити, можна застосувати додаткові

підходи до класифікації сумішей. Так звані «принципи інтерполяції» можна застосовувати для деяких небезпек для здоров'я та довкілля, використовуючи дані про подібні протестовані суміші та інформацію про окремі небезпечні речовини-складові. Оцінка небезпечності хімічної продукції із застосуванням підходу ваги доказів з використанням експертних наукових висновків описана у Статті 37 ТР КМП.

Будь-яка хімічна продукція, що відповідає критеріям одного або кількох класів небезпечності, зазначених у ТР КМП, вважається небезпечною.

Маркування хімічної продукції

ТР КМП запроваджує використання видів небезпечного впливу, попереджень про небезпечний вплив та піктограм небезпечності. Для позначення ступеня небезпеки ТР КМП передбачає використання двох сигнальних слів: «Небезпека» та «Увага».

Пакування хімічної продукції

Загальні принципи та вимоги до упаковки викладено в Законі України «Про забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією».

В ТР КМП зазначено основні підходи до оформлення маркування на нестандартній/малогабаритній упаковці та вимоги щодо тактильних попереджень.

Проте, якщо упаковка хімічної продукції відповідає вимогам до пакування відповідно до Правил перевезення небезпечних вантажів, вважається, що вона відповідає вимогам ТР КМП.

Національна класифікація хімічних речовин

Окрім самостійної класифікації, коли виробники, імпортери та наступні користувачі повинні самі визначати небезпеки та класифікувати хімічну продукцію, ТР КМП також містить положення щодо національної класифікації хімічних речовин, яку необхідно безпосередньо застосовувати в першу чергу. Пропозиції щодо національної класифікації можуть бути подані уповноваженими органами у сфері забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією або, в деяких випадках, виробниками, імпортерами та наступними користувачами.

Перелік затверджених національних класифікацій небезпечності та елементів інформації про небезпеку хімічних речовин наведено в Таблиці 3 Частини В Додатка VI до ТР КМП.

ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ КЛАСИФІКАЦІЇ

Класифікація за нормативно-правовими актами

Зобов'язання класифікувати ґрунтується на двох законодавчих актах.

Класифікація згідно ТР КМП

Якщо Ви є виробником, імпортером або наступним користувачем хімічної продукції, що надаватиметься на ринку, Ви повинні класифікувати цю хімічну продукцію перед її наданням на ринку, незалежно від виробленого, імпортованого або наданого на ринку тоннажу. Зверніть увагу, що це зобов'язання також поширюється на певну вибухову хімічну продукцію (див. Розділ 2.1 Частини Б Додатка I до ТР КМП);

Класифікація згідно ТР БХП

Якщо Ви є виробником або імпортером, Ви також повинні класифікувати хімічні речовини, які Ви не надаєте на ринку, якщо вони підлягають реєстрації або наданню повідомлення відповідно до ТР БХП. Це включає класифікацію мономерів, ізольованих на місці проміжних продуктів, транспортних проміжних продуктів, а також речовин, що використовують для проведення наукових (науково-технічних) робіт.

Зрештою, якщо Ви є виробником або імпортером виробу, Вам все одно доведеться класифікувати хімічні речовини, що містяться в ньому, якщо Статті 21 та 32 ТР БХП передбачають їх реєстрацію або надання повідомлення, і такі хімічні речовини ще не були зареєстровані для цього використання. Це включає класифікацію цих речовин у виробках, які використовуються для проведення наукових (науково-технічних) робіт.

Класи небезпечності для класифікації викладено в Частинах Б-Д Додатка I до ТР КМП.

Зверніть увагу, що:

- виробник виробу, що відповідає визначенню вибухової хімічної продукції, як зазначено в Розділі 2.1 Частини Б Додатка I до ТР КМП, зобов'язаний класифікувати, маркувати та упаковувати ці вироби відповідно до ТР КМП перед їх наданням на ринку;
- розповсюджувач (включаючи роздрібного продавця) може використовувати класифікацію хімічної продукції, проведену відповідно до Розділу II ТР КМП іншим учасником ланцюга постачання та отриману, наприклад, з ПБХП. Однак розповсюджувач повинен забезпечити, щоб будь-яке маркування та упаковка хімічної продукції відповідали Розділам III та IV ТР КМП; та
- наступний користувач (включаючи розробника сумішей або реімпортера хімічної продукції) можуть використовувати класифікацію хімічної продукції, проведену відповідно до Розділу II ТР КМП іншим учасником ланцюга постачання та отриману, наприклад, з ПБХП, за умови, що він не змінює склад хімічної продукції. Також наступний користувач повинен забезпечити, щоб будь-які (повторні) маркування та (пере)пакування хімічної продукції здійснювалися відповідно до Розділів III та IV ТР КМП.

Самокласифікація та національна класифікація

ТР КМП містить положення щодо двох типів класифікації, які коротко описано нижче.

Самокласифікація

Рішення щодо конкретної класифікації небезпечності та маркування хімічної продукції приймається виробником, імпортером або наступним користувачем цієї хімічної продукції, або, де це застосовно, тими виробниками виробів, які зобов'язані їх класифікувати.

Вимога щодо самостійної класифікації викладена в ТР КМП, згідно з якої уся хімічні речовини, які не мають національної класифікації небезпечності або для яких національна класифікація охоплює лише вибрані класи чи диференціації небезпечності, повинні бути самостійно класифіковані:

- виробниками хімічних речовин,
- імпортерами хімічної продукції,
- виробниками або імпортерами вибухових виробів або виробів, щодо яких ТР БХП передбачає реєстрацію або надання повідомлення, та
- наступними користувачами, включаючи розробників сумішей.

Наступні користувачі або імпортери сумішей повинні завжди самостійно класифікувати ці суміші, проте як зазначено вище, наступні користувачі можуть використовувати класифікацію суміші, проведену іншим учасником ланцюга постачання, за умови, що вони не змінюють склад суміші.

Національна класифікація

Рішення щодо національної класифікації за певною небезпекою речовини приймається на рівні країни.

Перелік затверджених національних класифікацій небезпечності та елементів інформації про небезпеку хімічних речовин наведено в Таблиці 3 Частини В Додатка VI до ТР КМП. Національна класифікація застосовується лише до хімічних речовин.

Використання національної класифікації та маркування хімічної речовини (якщо така існує) є обов'язковим. Її повинні застосовувати всі постачальники тієї ж речовини, тобто виробники речовин, імпортери речовин окремо або в сумішах, виробники або імпортери вибухових виробів або виробів, щодо яких ТР БХП передбачає реєстрацію або повідомлення, а також наступні користувачі, включаючи розробників сумішей та розповсюджувачів.

КЛАСИФІКАЦІЯ ХІМІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Основні кроки

Існує п'ять основних кроків для класифікації хімічної продукції, як наведено нижче.

Крок 1: Зберіть доступну інформацію

Слід зібрати належну та достовірну інформацію, щоб визначити класифікацію кожної з Ваших речовин або сумішей. Ця інформація може включати:

- результати випробувань, проведених відповідно до національних та/або міжнародних стандартів;
- результати випробувань, проведених відповідно до обґрунтованих наукових принципів, що є міжнародно визнаними, або методів, валідованих відповідно до міжнародних процедур;
- результати застосування підходу категоризації (групування, метод аналогій (read-across)),
- результати, отримані за застосування моделей (Q)SAR
- загальні епідеміологічні дані
- результати дослідження практичного досвіду впливу певних хімічних речовин на людину (дані щодо професійних захворювань та дані щодо наслідків нещасних випадків, епідеміологічні і клінічні дослідження, документально засвідчені звіти про клінічні випадки і спостереження).
- будь-яка нова наукова інформація; та
- будь-яка інша інформація, отримана в рамках міжнародно визнаних програм з хімічної продукції.

Зверніть увагу, що якщо речовина має національну класифікацію та відповідний запис у Таблиці 3

Частини В Додатка VI до ТР КМП, не потрібно збирати доступну інформацію, пов'язану з цією конкретною небезпекою. Іншими словами, слід спочатку перевірити Додаток VI, перш ніж розпочати збір інформації.

Для класифікації суміші слід використовувати наявні дані про суміш в цілому відповідно до багаторівневого підходу, за винятком властивостей канцерогенного, мутагенного та токсичного для репродуктивної системи характеру та властивостей біологічного розкладу й акумуляції. Якщо дані про суміш відсутні, можна застосувати додаткові підходи до класифікації сумішей. Наприклад, можна застосувати так звані «принципи інтерполяції» для деяких небезпек для здоров'я та довкілля, використовуючи дані про подібні протестовані суміші та інформацію про окремі небезпечні речовини-складові. Якщо неможливо використати наявні дані випробувань суміші в цілому, ключем до класифікації є достатня інформація про її складові.

Загалом, слід спробувати отримати чітке уявлення про те, які речовини та суміші Вам постачаються, зокрема, коли Ви самостійно створюєте суміші. Основна інформація про речовини включатиме ідентифікацію речовини, її класифікацію та концентрацію в суміші, а також, де це доречно, дані щодо будь-яких домішок та добавок (включаючи їх ідентифікацію, класифікацію та концентрацію). Корисним джерелом такої інформації буде ПБХП постачальника хімічної речовини.

Якщо Ви використовуєте компонент, що постачається у вигляді суміші, Вам необхідно знати, які хімічні речовини-компоненти входять до складу цієї суміші, а також їхні концентрації та класифікації, наскільки це можливо. Такі дані про склад можуть бути доступні в ПБХП на суміш, але для отримання додаткової інформації може знадобитися подальший діалог з постачальником.

Крок 2: Перевірте інформацію на її адекватність та достовірність

Слід врахувати, чи маєте Ви досвід, щоб зробити висновок про адекватність та достовірність отриманої інформації про небезпечність. Якщо ні, Вам може знадобитися проконсультуватися з експертом. Ви або залучений експерт повинні вивчити зібрану інформацію, щоб переконатися, що вона є адекватною та достовірною для цілей класифікації.

Інформація повинна стосуватися форм або фізичних станів, у яких речовина або суміш використовується або надається на ринку, і в яких формах обґрунтовано очікується її використання.

Крок 3: Оцініть наявну інформацію за критеріями класифікації

Спочатку Ви або залучений експерт повинні перевірити, чи зібрана інформація констатує небезпечну властивість хімічної продукції.

Зверніть увагу, що на практиці фізичні небезпеки речовини або суміші можуть відрізнятися від тих, що виявляються в результаті випробувань, наприклад, у випадку деяких сполук на основі нітрату амонію (окислювальні/вибухові властивості) та деяких галогенованих вуглеводнів (займисті властивості). Такий досвід необхідно враховувати для цілей класифікації.

Потім необхідно перевірити, чи можна безпосередньо порівняти інформацію з відповідними критеріями небезпечності.

Цю процедуру слід повторити для кожного класу небезпечності, визначеного ТР КМП, для якого є релевантна інформація.

Якщо Ви не можете безпосередньо застосувати критерії класифікації класу небезпечності до наявної у Вас інформації, слід застосувати підхід ваги доказів з використанням експертних висновків.

Підхід ваги доказів означає, що вся наявна інформація, яка стосується визначення небезпеки, розглядається в сукупності, включаючи результати обґрунтованих досліджень *in vitro*, відповідні дані, отримані під час досліджень на тваринах, інформацію, отриману в результаті застосування підходу категоризації (групування, метод аналогій (read-across)), результати, отримані в резуль-

таті застосування моделей (Q)SAR, загальні епідеміологічні дані та результати дослідження практичного досвіду впливу певних хімічних речовин на людину (дані щодо професійних захворювань та дані щодо наслідків нещасних випадків, епідеміологічні і клінічні дослідження, документально засвідчені звіти про клінічні випадки і спостереження). Вагомість інформації залежить від якості та узгодженості даних. Інформація про хімічні речовини та суміші, яка призводить до їх класифікації небезпечності, а також результати досліджень місця дії, механізму чи принципу дії вважається належною та достовірною. У окремому обґрунтуванні ваги доказів повинні враховуватися як позитивні, так і негативні результати досліджень

Якщо наявної у вас інформації недостатньо для висновку про фізичні небезпеки Вашої хімічної продукції, тоді необхідно провести нові випробування для визначення фізичних небезпек, якщо це вимагається Частиною Б Додатка I до ТР КМП. Для визначення небезпеки Вашої хімічної продукції для здоров'я та довкілля, як крайній захід, Ви можете провести нові випробування за умови, що було вичерпано всі інші засоби отримання інформації.

Крок 4: Визначтеся з відповідною класифікацією

Якщо оцінка інформації про небезпеку показує, що речовина або суміш відповідає критеріям класифікації для певної небезпеки, тоді Ви повинні призначити відповідну класифікацію (клас та категорію небезпечності) та відповідні елементи маркування для етикетки та/або ПБХП, тобто сигнальні слова, види небезпечного впливу, попередження про небезпечний вплив та піктограми небезпечності. Цю процедуру необхідно повторити для кожного класу небезпечності, визначеного ТР КМП, для якого є релевантна інформація.

Крок 5: Перегляньте класифікацію за потреби

Зверніть увагу, що класифікацію може знадобитися переглянути з багатьох причин, наприклад:

- якщо відбулися зміни в національній класифікації (Таблиця 3 Частини В Додатка VI до ТР КМП);
- якщо є зміни в класифікації в ПБХП Вашого постачальника;
- якщо в суміші відбуваються зміни концентрацій одного або кількох небезпечних компонентів;
- якщо доступна нова інформація про Вашу речовину, наприклад, коли оновлюються реєстраційні досьє згідно ТР БХП;
- якщо відбулися зміни в критеріях класифікації.

Вам потрібно бути в курсі як нової інформації, так і законодавчих змін, щоб адаптувати класифікацію Вашої хімічної продукції відповідно до результатів нової оцінки, а також щоб якомога швидше оновити відповідну етикетку, повідомлення та ПБХП.

Гнучкі підходи до класифікації сумішей на основі різних наборів інформації

Загалом, ТР КМП передбачає низку різних підходів, які можуть бути використані для класифікації суміші.

Важливо переконатися, що Ви обрали найбільш підходящий метод для Вашої суміші для кожного класу або категорії небезпечності. Це залежатиме від того, чи оцінюєте Ви свою суміш щодо фізичної небезпеки, небезпеки для здоров'я чи довкілля, а також від типу інформації, яка Вам доступна.

Зверніть увагу, що заявлені небезпеки хімічних речовин-складових не завжди можуть бути показником небезпеки суміші (наприклад, сплавів). У такому разі рекомендується проводити ретельну оцінку суміші на основі конкретних рекомендацій, наведених у ТР КМП.

МАРКУВАННЯ ХІМІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Що потрібно маркувати?

Хімічна продукція, що міститься в упаковці, повинна бути промаркована відповідно до ТР КМП:

- якщо речовина або суміш сама по собі класифікується як небезпечна; або
- якщо суміш містить одну або декілька хімічних речовин, класифікованих як небезпечні, у концентраціях, що перевищують зазначені у Частині Б Додатка II до ТР КМП, навіть якщо сама суміш загалом не класифікована як небезпечна. У цьому випадку застосовуються спеціальні правила щодо нанесення додаткової інформації як елементу інформації про безпеку певних сумішей хімічних речовин, як зазначено у Частині Б Додатка II до ТР КМП; та
- якщо це вибуховий виріб, як описано в Розділі 2.1 Частини Б Додатка I до ТР КМП.

Хто має маркувати?

Якщо Ви є виробником, імпортером, наступним користувачем або розповсюджувачем, Ви повинні маркувати будь-яку хімічну продукцію, що потребує маркування та міститься в упаковці, перед наданням її на ринку. Це також стосується виробників та імпортерів виробів, які є вибухонебезпечними відповідно до критеріїв, викладених у Розділі 2.1 Частини Б Додатка I до ТР КМП.

Якщо Ви є розповсюджувачем, Вам не потрібно класифікувати хімічну продукцію «з нуля» для цілей маркування, адже Ви можете використовувати класифікацію хімічної продукції свого постачальника за умови, що вона проведена відповідно до Розділу II ТР КМП. Те саме правило застосовується, якщо Ви є наступним користувачем, за умови, що Ви не змінюєте склад хімічної продукції, що Вам постачається

Як потрібно маркувати?

Етикетки, які містять інформацію про безпеку, повинні бути надійно закріплені на одній або кількох поверхнях упаковки, у яку безпосередньо поміщена хімічна продукція, а також легко горизонтально читатись при передбаченому просторовому розміщенні упакованої хімічної продукції.

Етикетки та піктограми повинні мати мінімальний розмір відносно об'єму упаковки (див. Таблицю 3 нижче).

Таблиця 3. Розміри етикетки/піктограми

Об'єм упаковки	Розміри етикетки (в міліметрах) для розміщення інформації	Розміри кожної піктограми (в міліметрах)
Не перевищує 3-х літрів:	Якщо можливо, принаймні 52 x 74	Не менше ніж 10 x 10 Якщо можливо, принаймні 16 x 16
Понад 3 літра, але не перевищує 50 літрів:	Принаймні 74 x 105	Принаймні 23 x 23
Понад 50 літрів, але не перевищує 500 літрів:	Принаймні 105 x 148	Принаймні 32 x 32
Понад 500 літрів:	Принаймні 148 x 210	Принаймні 46 x 46

Дозволяється розміщувати маркування на самій упаковці, а не на етикетці.

Це означає, що можна друкувати інформацію про безпеку безпосередньо на самій упаковці, замість того, щоб наклеювати на упаковку етикетку, яка містить цю інформацію.

Однак, всі вимоги до маркування, описані у пунктах нижче, повинні бути виконані.

Якщо Ви розробляєте уніфіковану етикетку, яка б відповідала як вимогам ТР КМП, так і Правил перевезення небезпечних вантажів, тоді Вам потрібно перевірити, залежно від виду упаковки, коли необхідне маркування ТР КМП, транспортне маркування або обидва одночасно (Статті 108-111 ТР КМР).

Якою мовою має бути маркування?

Елементи інформації про безпеку хімічної продукції друкуються українською мовою (Стаття 58 ТР КМП).

Яка інформація обов'язкова в маркуванні?

На упаковану хімічну продукцію, яка класифікована як небезпечна відповідно до ТР КМП, повинна бути нанесена інформація про безпеку на етикетці або безпосередньо на упаковці із обов'язковим зазначенням таких елементів відповідно до ТР КМП:

1. назви, адреси та номеру телефонну постачальника;
2. номінальної кількості хімічної продукції в упаковці, якщо ця кількість не вказана в іншому місці на упаковці;
3. ідентифікаторів хімічної продукції;
4. піктограми або піктограм небезпечності (якщо застосовно);
5. сигнального слова;
6. видів небезпечного впливу;
7. попередження про небезпечний вплив;
8. додаткової інформації.

Елементи інформації про безпеку повинні бути нанесені чітко та без можливості їх змивання або витирання, повинні чітко виділятися на фоні етикетки та мати розміри, шрифти та інтервали між елементами, які забезпечують їх легке прочитання.

Також може знадобитися включити до своїх етикеток інформацію, що вимагається іншим законодавством, наприклад, інформацію щодо засобів захисту рослин, мийних засобів тощо.

Зверніть увагу, що спеціальні положення щодо нанесення інформації про безпеку викладені у Частині А Додатка І до ТР КМП та повинні застосовуватись до наступної хімічної продукції:

1. пересувні газові балони;
2. газові балони для пропану, бутану або скрапленого нафтового газу;
3. аерозолі та ємності, обладнані герметичною розпилювальною насадкою, які містять хімічну продукцію, яка класифікована як небезпечна за класом
4. небезпечності «хімічна продукція, яка спричиняє безпеку токсичної аспірації»;
5. метали в масивних заготовках, сплави, суміші хімічних речовин, які містять полімери або еластомери;
6. хімічна продукція, яка класифікована за класом небезпечності «вибухова хімічна продукція» та яка надається на ринку України з метою одержання вибухового або піротехнічного ефекту;
7. хімічна продукція, яка класифікована за класом небезпечності «хімічна продукція, яка спричиняє корозію металів», але не класифікована за такими класами небезпечності та категоріями у межах класу: «хімічна продукція, яка спричиняє ураження (подразнення) шкіри», Підкатегорії 1А, 1В, 1С або Категорія 1, або «хімічна продукція, яка спричиняє серйозні пошкодження (подразнення) органів зору» Категорія 1.

Ідентифікатори продукту

Інформація про безпеку хімічної продукції повинна містити дані, які дозволяють провести її ідентифікацію (ідентифікатори хімічної продукції). На маркуванні необхідно використовувати ті самі ідентифікатори продукту, що й у ПБХП на хімічну продукцію.

Ідентифікаторами хімічної продукції, яка є хімічною речовиною, повинні бути:

1. якщо для хімічної речовини затверджена національна класифікація небезпечності та інформація про безпеку з відповідним записом у Частині В Додатка VI до ТР КМП – назва хімічної речовини та відповідний номер запису;
2. якщо для хімічної речовини не затверджена національна класифікація, але хімічна речовина включена до Реєстру класифікації небезпечності та елементів інформації про безпеку хімічної продукції – назва хімічної речовини та відповідний ідентифікаційний номер, які зазначені у Реєстрі класифікації небезпечності та елементів інформації про безпеку хімічної продукції;
3. якщо для хімічної речовини не затверджена національна класифікація небезпечності, а також вона не включена до Реєстру класифікації небезпечності – номер у реєстрі Хімічної реферативної служби Американського хімічного товариства (далі – номер CAS), якщо такий існує, та назва хімічної речовини відповідно до номенклатури ІЮПАК (IUPAC) або інша міжнародно визнана назва хімічної речовини;
4. якщо номер CAS для хімічної речовини не існує – назва хімічної речовини відповідно до номенклатури ІЮПАК (IUPAC) або інша міжнародно визнана назва хімічної речовини.

Ідентифікаторами хімічної продукції, яка є сумішшю хімічних речовин або виробом з навмисним вивільненням хімічних речовин під час їх використання, або які виготовляються для проведення підривних робіт чи створення піротехнічного ефекту, повинні бути торгова назва хімічної продукції, а також ідентифікатори хімічних речовин як зазначено вище, які входять до складу суміші та обумовлюють її класифікацію небезпечності відповідно до ТР КМП за класами: «хімічна продукція, яка проявляє гостру токсичність у разі впливу на організм людини», «хімічна продукція, яка спричиняє ураження (подрознення) шкіри», «хімічна продукція, яка спричиняє серйозні пошкодження (подрознення) органів зору», «хімічна продукція, яка спричиняє сенсibilізацію (алергічну реакцію) у дихальних шляхах або на шкірі», «хімічна продукція, яка має мутагенні властивості», «хімічна продукція, яка має канцерогенні властивості», «хімічна продукція, яка проявляє токсичність для репродуктивної системи людини», «хімічна продукція, яка проявляє вибіркoву токсичність для органів-мішеней та (або) систем органів за умови одноразового впливу», «хімічна продукція, яка проявляє вибіркoву токсичність для органів-мішеней та (або) систем органів за умови багаторазового впливу», «хімічна продукція, яка спричиняє безпеку токсичної аспірації».

Щоб зменшити кількість хімічних назв на маркуванні, достатньо зазначити ідентифікатори максимум чотирьох хімічних речовин, за винятком випадків, коли для належного відображення характеру та тяжкості небезпек необхідно зазначити більше ідентифікаторів.

Обрані хімічні назви повинні ідентифікувати речовини, які в першу чергу відповідають за основні небезпеки для здоров'я, що спричинили класифікацію хімічної продукції як небезпечної та вибір характеристик небезпеки.

Піктограми небезпечності

Піктограма небезпечності – це графічне представлення певної небезпеки. Відповідно, класифікація Вашої хімічної продукції визначає піктограми небезпечності, які повинні бути відображені на маркуванні, як зазначено в Частинах Б-Д Додатка I до ТР КМП. Застосування піктограм небезпечності відповідно до конкретного класу та категорії небезпечності також можна знайти в Додатку V до ТР КМП.

Колір та оформлення Вашого маркування повинні забезпечувати чітку видимість піктограми небезпечності та її фону. Піктограми небезпечності повинні бути виконані у формі квадрату, встановленого на кут, у вигляді чорного символу на білому фоні з червоною окантовкою достатньої

ширини, для того, щоб їх можна було добре бачити (Розділ 1.2 Частини А Додатка І до ТР КМП).

Кожна піктограма небезпечності повинна займати принаймні одну п'ятнадцяту розміру зони етикетки, яка призначена для розміщення інформації про небезпеку відповідно до ТР КМП.

Мінімальна площа для кожної піктограми небезпечності не може бути меншою, ніж 1 см².

Сигнальні слова

Сигнальне слово вказує, чи є небезпека загалом більш чи менш серйозною.

Інформація про небезпеку хімічної продукції повинна містити сигнальне слово, яке відповідає класифікації небезпечності хімічної продукції, певному класу небезпечності, диференціації та категорії у межах класу відповідно до Частин Б-Д Додатка І до ТР КМП. Деякі категорії небезпечності (наприклад, Вибухова хімічна продукція, підкатегорія 1.6) не мають сигнального слова.

У разі, якщо у інформації про небезпеку зазначається сигнальне слово «Небезпека», сигнальне слово «Увага» не повинно зазначатись.

Види небезпечного впливу

Інформація про небезпеку хімічної продукції повинна містити всі види небезпечного впливу, які відповідають класифікації небезпечності хімічної продукції, певному класу небезпечності, диференціації та категорії у межах класу відповідно до Частин Б-Д Додатка І до ТР КМП.

У разі, якщо для хімічної речовини затверджена відповідна національна класифікація небезпечності, у інформації про небезпеку повинні бути зазначені всі види небезпечного впливу, які зазначені для такої хімічної речовини у національній класифікації небезпечності, а також додатково види небезпечного впливу, які відповідають певному класу небезпечності, диференціації та категорії у межах класу відповідно до Частин Б-Д Додатка І до ТР КМП, але які не наведені у національній класифікації небезпечності.

Види небезпечного впливу повинні відповідати Додатку III до ТР КМП та бути зазначені на маркуванні у незмінному вигляді.

Попередження про небезпечний вплив

Інформація про небезпеку хімічної продукції повинна містити попередження про небезпечний вплив, які відповідають класифікації небезпечності хімічної продукції, певному класу небезпечності, диференціації та категорії у межах класу відповідно до Частин Б-Д Додатка І до ТР КМП.

Попередження про небезпечний вплив, які зазначаються у інформації про небезпеку, повинні бути відібрані відповідно до критеріїв, які зазначені у Частині А Додатка IV до ТР КМП, з урахуванням видів небезпечного впливу, які зазначаються у інформації про небезпеку, а також передбачуваного виду або видів використання хімічної продукції споживачами.

Попередження про небезпечний вплив повинні відповідати Додатку IV до ТР КМП.

Коди видів небезпечного впливу та попереджень про небезпечний вплив

Види небезпечного впливу та попередження про небезпечний вплив кодуються за допомогою унікального буквено-цифрового коду, який складається з однієї літери та трьох цифр, а саме:

- літера «Н» (що означає «вид небезпечного впливу») або «Р» (що означає «попередження про небезпечний вплив»)
- цифра, що позначає тип небезпеки, наприклад, «2» для фізичних небезпек; та
- два числа, що відповідають послідовній нумерації небезпек, таких як вибухонебезпечність (коди від 200 до 210), займистість (коди від 220 до 230) тощо.

Діапазон кодів для позначень видів небезпечного впливу та попереджень про небезпечний вплив згідно з ТР КМП наведено в Таблиці 4.

Таблиця 4. Діапазон кодів для позначень видів небезпечного впливу та попереджень про небезпечний вплив

Н: Вид небезпечного впливу	Р: Попередження про небезпечний вплив
200 – 299 Фізична безпека	100 Загальне
300 – 399 Небезпека для здоров'я	200 Попередження впливу
400 – 499 Небезпека для довкілля	300 При впливі
	400 При зберіганні
	500 При видаленні

Однак включення цих кодів до інформації про безпеку не є обов'язковим – повинні бути зазначені лише самі види небезпечного впливу та попередження про небезпечний вплив.

Додаткова інформація

Інформація про безпеку повинна містити відповідну додаткову інформацію, якщо класифікована як небезпечна хімічна продукція має фізичні або шкідливі для здоров'я властивості, описані в Розділах 1.1 та 1.2 Частини А Додатка II до ТР КМП. Будь-яке твердження має бути сформульоване так, як описано в цих розділах.

Аналогічно, якщо суміш або її складові зазначені в Розділі 2 Частини Б Додатка II до ТР КМП, суміш повинна бути відповідно промаркована із зазначенням релевантних тверджень в секції для додаткової інформації.

Для сумішей, на які поширюються вимоги щодо подання інформації згідно зі Статтею 5 Частини А Додатка VII до ТР КМП, унікальний ідентифікатор формули (УІФ) має бути включено до додаткової інформації у інформації про безпеку, або можна його розмістити на внутрішній упаковці продукції разом з іншими елементами інформації про безпеку. Це дозволить будь-якому токсикологічному центру, до якого звертаються за порадою щодо дій у разі отруєння хімічною продукцією, швидко та однозначно ідентифікувати суміш(и), що містяться в ній, та надати відповідну інформацію.

Дозволяється додавати власну інформацію в секцію для додаткової інформації, якщо ця інформація:

- несе в собі додаткову корисну інформацію;
- не ускладнює ідентифікацію необхідних елементів маркування;
- відповідає класифікації хімічної продукції. Це також означає, що суперечливі твердження, такі як «нетоксичний», «нешкідливий» або «екологічний» не повинні зазначатись; та
- не суперечить, не ускладнює прочитання та не ставить під сумнів основну інформацію відповідно до підпунктів 1-8 Статті 57 ТР КМП.

Інформація, яка повинна зазначатись на етикетці, або на упаковці хімічної продукції відповідно до інших нормативно-правових актів України, повинна зазначатись як додаткова інформація.

Як слід упорядковувати інформацію на етикетках?

Інформація на етикетках може бути упорядкована будь-яким зручним способом, який забезпе-

чить найкращу зрозумілість наданої інформації. Однак піктограми небезпеки, сигнальне слово, види небезпечного впливу та попередження про небезпечний вплив повинні бути розміщені поряд (Стаття 103 ТР КМП).

Постачальники можуть самостійно визначати послідовність розміщення видів небезпечного впливу та попередження про небезпечний вплив, але спочатку повинні бути зазначені поряд всі види небезпечного впливу, а потім зазначені поряд всі попередження про небезпечний вплив (Стаття 104 ТР КМП).

Приклад маркування наведено на Рисунку 1.

Рисунок 1. – Приклад маркування згідно ТР КМП

Коли потрібно оновлювати маркування?

Постачальники хімічної продукції повинні невідкладно оновити нанесену інформацію про небезпеку, у разі, якщо відбулися зміни у класифікації небезпечності за класами небезпек для здоров'я людини та для довкілля у бік посилення небезпек, або якщо нові визначені небезпеки вимагають зазначення нових додаткових елементів інформації про небезпеку

У разі, якщо зміни у класифікації небезпечності відрізняються від змін, які зазначені вище, постачальники хімічної продукції повинні оновити нанесену інформацію про небезпеку протягом 18 місяців.

ПАКУВАННЯ ХІМІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Основні вимоги

Основні вимоги до пакування визначені Законом України «Про забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією» (п.4 Ст. 36):

- дизайн та конструкція упаковки повинні унеможливити вивільнення хімічної продукції з неї, крім випадків, якщо додатково передбачено застосування спеціальних захисних пристроїв;
- матеріали упаковки та кріплення мають бути стійкими до руйнування або утворення небезпечних речовин внаслідок взаємодії з хімічною продукцією;
- упаковка та кріплення повинні бути достатньо міцними та цілісними для унеможливлення випадкового послаблення кріплення та для забезпечення стійкості до механічних навантажень і напруги, які можуть виникати під час поводження з хімічною продукцією;
- упаковка, обладнана змінними кріпленнями, повинна мати конструкцію, яка передбачає можливість повторної фіксації кріплення без можливості вивільнення хімічної продукції.
- упаковка небезпечної хімічної продукції не повинна мати вигляд чи дизайн, який приваблює дітей або здатний викликати їх цікавість чи який схожий на упаковки харчових продуктів, кормів для тварин, лікарських та/або косметичних засобів.

Дотримання вимог до упаковки в рамках дії Правил перевезень небезпечних вантажів

Вважається, що упаковка хімічної продукції відповідає вимогам ТР КМП, якщо вона відповідає вимогам до пакування відповідно до Правил перевезення небезпечних вантажів.

Таким чином:

- У разі, якщо упаковка хімічної продукції складається із зовнішньої та внутрішньої упаковки, або містить також будь-яку проміжну упаковку, проте на зовнішній упаковці повинно наноситись маркування відповідно до Правил перевезення небезпечних вантажів, то на проміжній та внутрішній упаковках повинна наноситись інформація про безпеку відповідно до ТР КМП.
- На зовнішній упаковці може бути також нанесена інформація про безпеку відповідно до ТР КМП, але піктограми можуть не наноситись на зовнішню упаковку, якщо вони відповідають небезпекам класів небезпечних вантажів відповідно до Правил перевезення небезпечних вантажів.
- Якщо на зовнішню упаковку не наноситься маркування відповідно до Правил перевезення небезпечних вантажів, на зовнішню, проміжну та внутрішню упаковку повинна наноситись інформація про безпеку відповідно до ТР КМП.
- Якщо зовнішня упаковка є прозорою, яка дозволяє прочитання маркування внутрішньої упаковки, на зовнішню упаковку може не наноситись інформація про безпеку відповідно до ТР КМП.
- Якщо передбачена тільки єдина упаковка, то на неї повинна наноситись інформація про безпеку відповідно до ТР КМП та одночасно маркування відповідно до Правил перевезення небезпечних вантажів враховуючи вищезазначені правила щодо піктограм.

ПАСПОРТ БЕЗПЕЧНОСТІ ХІМІЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ

Що таке ПБХП?

Паспорт безпечності хімічної продукції – це документ уніфікованої форми, що містить дані про небезпечні властивості хімічної продукції та заходи щодо її безпечного використання і видається наступному в ланцюгу постачання хімічної речовини або хімічної продукції суб'єкту господарювання для інформаційного супроводу поводження з хімічною продукцією.

Необхідність його розробки та надання в ланцюзі постачання хімічної продукції передбачена Законом України «Про забезпечення хімічної безпеки та управління хімічною продукцією»:

- пункт 3 Статті 41: Небезпечна хімічна продукція повинна супроводжуватися паспортом безпечності хімічної продукції або інструкцію з безпечного використання;
- пункт 2 Статті 43: Перед введенням в обіг хімічної продукції виробники, імпортери, постачальники та інші суб'єкти господарювання повинні розробити заходи щодо контролю ризиків під час її визначеного використання протягом усього життєвого циклу такої продукції та надати цю інформацію споживачу хімічної продукції як паспорт безпечності хімічної продукції або інструкцію з безпечного використання.

Проте, ПБХП може не надаватися користувачам під час продажу хімічної продукції широкому загалу, якщо вони забезпечуються достатньою інформацією для вжиття необхідних заходів щодо охорони здоров'я людини та довкілля, наприклад, через маркування, але у разі запиту користувача або розповсюджувача ПБХП повинен бути наданий.

ПБХП повинен використовуватись споживачами хімічної продукції для вжиття необхідних заходів щодо захисту здоров'я і забезпечення безпеки людини на робочому місці, а також щодо охорони довкілля.

ПБХП повинен дозволити роботодавцям визначати, чи використовуються небезпечні хімічні речовини на робочому місці, та оцінити будь-які ризики для здоров'я людини та забезпечення хімічної безпеки працівників, які можуть виникати під час використання хімічної речовини.

Форма ПБХП

ПБХП повинен надаватися наступному користувачу безоплатно в електронній або паперовій формі до початку поставки першої партії продукції.

ПБХП не є документом фіксованого обсягу. Обсяг ПБХП повинен відповідати небезпечності хімічної продукції та наявній відповідній інформації.

Зміст ПБХП

ПБХП повинен містити інформацію про дату його розробки та наступні розділи:

1. Ідентифікація хімічної продукції та суб'єкта господарювання;
2. Ідентифікація небезпеки;
3. Склад/інформація про компоненти;
4. Заходи першої допомоги;
5. Заходи пожежної безпеки;
6. Заходи ліквідації аварійного викиду;
7. Поводження та зберігання;
8. Контроль впливу та засоби індивідуального захисту;

9. Фізико-хімічні властивості;
10. Стабільність та реакційна здатність;
11. Токсикологічна інформація;
12. Інформація щодо впливу на довкілля;
13. Рекомендації щодо оброблення відходів;
14. Інформація щодо транспортування;
15. Інформація щодо законодавства;
16. Інша інформація.

У ПБХП не повинно бути незаповнених розділів чи підрозділів.

Наповнення ПБХП

Розробник ПБХП повинен враховувати, що ПБХП призначений інформувати користувачів про небезпечні властивості певної хімічної продукції, а також надавати інформацію щодо її безпечного використання, зберігання та видалення.

Інформація, яка надається у ПБХП, повинна бути точною, простою і зрозумілою, без використання жаргонів, акронімів та без переобтяження зайвими аббревіатурами. Не повинні використовуватися вислови, які вводять або можуть ввести в оману, наприклад, «може становити небезпеку», «не здійснює негативного впливу на здоров'я людини», «безпечний за більшості умов використання», «не шкідливий», або будь-які інші вислови, які вказують на те, що дана хімічна продукція не є небезпечною, або будь-які інші вислови, які суперечать відповідній класифікації небезпечності.

Коли потрібно оновлювати ПБХП?

Постачальники хімічної продукції повинні у найкоротший термін оновити ПБХП у наступних випадках:

1. стає наявною нова інформація щодо небезпечних властивостей хімічної продукції, яка може вплинути на заходи контролю ризиків;
2. був отриманий дозвіл на використання особливо небезпечної хімічної речовини, яка виводиться з ринку та входить до складу хімічної продукції, або була отримана відмова у наданні такого дозволу;
3. для хімічної речовини у складі хімічної продукції було встановлене обмеження виробництва, використання або введення в обіг, оскільки хімічна речовина становить неконтрольований ризик для здоров'я людини та/або довкілля;
4. для хімічної речовини у складі хімічної продукції був отриманий номер державної реєстрації хімічної речовини;
5. відбулися зміни найменування юридичної особи/прізвища (за наявності), власного імені та по-батькові (за наявності) фізичної особи-підприємця, місцезнаходження юридичної особи, місцезнаходження (адреса місця проживання) фізичної особи-підприємця та контактних даних (номер телефону, адреса електронної пошти);
6. відбулися зміни складу хімічної продукції.

ДОДАТОК А. Приклади маркування згідно ТР КМП

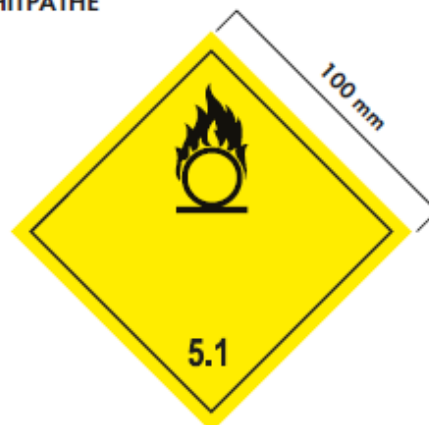
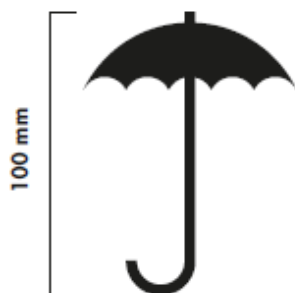
На Рисунках А.1-А.2 наведено приклад макету маркування з нанесенням інформації про небезпеку згідно ТР КМП для упакованої продукції.

Рисунки А.3-А.4 містять позначення елементів маркування, які обов'язкові для відображення у інформації про небезпеку.

Піктограма GHS03 (символ: полум'я над колом) згідно пункту 1.3 Частини 1 Додатку V до ТР КМП була замінена на відповідну піктограму Правил перевезення небезпечних вантажів з урахуванням положень статті 111 ТР КМП, а саме: «У разі, якщо хімічна продукція, яка класифікована як небезпечна відповідно до ТР КМП, поміщується у єдину упаковку, то на таку упаковку повинна наноситись інформація про небезпеку відповідно до ТР КМП та одночасно маркування відповідно до Правил перевезення небезпечних вантажів, але піктограми небезпечності відповідно до ТР КМП можуть не наноситись на єдину упаковку, якщо вони відповідають небезпекам класів небезпечних вантажів відповідно до Правил перевезення небезпечних вантажів»

690 mm

UN 2067 AMMONIUM NITRATE BASED FERTILIZER
UN 2067 ДОБРИВО АМІАЧНО-НІТРАТНЕ
КШ 5113

ТОВ «XXX», ВУЛ. XXX XXXXXXXX, 72, М. XXXX, 10000, УКРАЇНА
Т. +380 XXXXXXX,
LLC «XXX», XXX XXXXXXXX Str., 72, XXXX City, 10000, UKRAINE
t. +380 XXXXXXX,
E. LET@XXX.XX.UA, WWW.XXX.XX.UA

АМОНІЮ НІТРАТ (СЕЛІТРА АМІАЧНА) МАРКА Б

AMMONIUM NITRATE GRADE B

ДСТУ 7370:2013
ДЛЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
ОБРОБЛЕНО ОРГАНІЧНИМИ РЕЧОВИНАМИ
(O)
ЗАГАЛЬНИЙ АЗОТ $\geq 34,4\%$
МАСА НЕТТО (50 ± 1) КГ
ГАРАНТІЙНИЙ ТЕРМІН ЗБЕРІГАННЯ 6 МІС.
ТЕРМІН АГРОХІМІЧНОЇ ПРИДАТНОСТІ
НЕОБМЕЖЕНИЙ

DSTU 7370:2013
FERTILIZER GRADE
TREATED WITH ORGANIC SUBSTANCES (O)
TOTAL NITROGEN $\geq 34,4\%$
NET WEIGHT (50 ± 1) KG
GUARANTEED STORAGE LIFE 6 MONTHS
NO EXPIRATION DATE AS FERTILIZER

ПАРТІЯ • • LOT № ДАТА ВИГОТОВЛЕННЯ • • DATE OF PRODUCTION
I II III IV V VI VII VIII IX X XI XII 20__

ВИРОБЛЕНО В УКРАЇНІ

PRODUCED IN UKRAINE

Рисунок А.1 – Передня сторона макету маркування

Рисунок А.2 – Зворотна сторона макету маркування

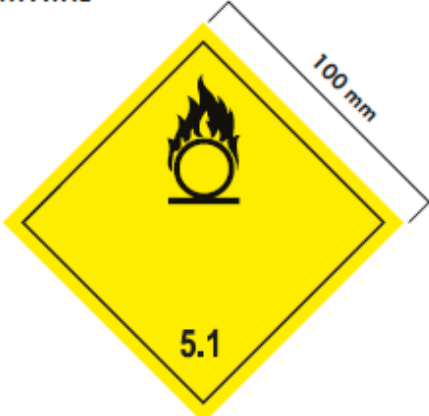
690 mm

UN 2067 AMMONIUM NITRATE BASED FERTILIZER
UN 2067 ДОБРИВО АМІАЧНО-НІТРАТНЕ
КШ 5113

100 mm

Вимоги ПП НВ ТА
ДСТУ

100 mm

ТОВ «XXX», ВУЛ. XXX XXXXXXXX, 72, М. XXXX, 10000, УКРАЇНА
Т. +380 XXXXXXXX,
LLC «XXX», XXX XXXXXXXX Str., 72, XXXX City, 10000, UKRAINE
т. +380 XXXXXXXX,
E. LET@XXX.XX.UA, WWW.XXX.XX.UA

АМОНІЮ НІТРАТ (СЕЛІТРА АМІАЧНА) МАРКА Б

AMMONIUM NITRATE GRADE B

ДСТУ 7370:2013 ДЛЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ОБРОБЛЕНО ОРГАНІЧНИМИ РЕЧОВИНАМИ (O) ЗАГАЛЬНИЙ АЗОТ $\geq 34,4\%$ МАСА НЕТО (50 $\pm$ 1) КГ ГАРАНТІЙНИЙ ТЕРМІН ЗБЕРІГАННЯ 6 МІС.	DSTU 7370:2013 FERTILIZER GRADE TREATED WITH ORGANIC SUBSTANCES (O) TOTAL NITROGEN $\geq 34,4\%$ NET WEIGHT (50 $\pm$ 1) KG GUARANTEED STORAGE LIFE 6 MONTHS
ТЕРМІН АГРОХІМІЧНОЇ ПРИДАТНОСТІ НЕОБМЕЖЕНИЙ	NO EXPIRATION DATE AS FERTILIZER

ПАРТІЯ •

• LOT №

ДАТА ВИГОТОВЛЕННЯ •

• DATE OF PRODUCTION

I II III IV V VI VII VIII IX X XI XII 20__

ВИРОБЛЕНО В УКРАЇНІ

PRODUCED IN UKRAINE

Умовні позначки:

- ППНВ — Правила перевезення небезпечних вантажів
- ДСТУ — Державний стандарт України

Рисунок А.3 – Передня сторона макету маркування з поясненнями

Умовні позначки:

- ППНВ — Правила перевезення небезпечних вантажів
- H272, H319 — Види небезпечного впливу
- Р-вислів — Попередження про небезпечний вплив

Рисунок А.4 – Зворотна сторона макету маркування з поясненнями

ДОДАТОК Б. Приклади маркування з «можливим» порушенням вимог ТР КМП

NB!!! Наведені нижче зображення упаковок з відповідною інформацією про небезпеку подано виключно для інформаційних цілей, вони не є доказом порушення вимог ТР КМП та не можуть бути використані для вживання відповідних заходів!!! Усі надані пояснення констатовано лише як припущення та відображають власну суб'єктивну думку автора.

На Рисунках Б.1, Б.3, Б.5, Б.7, Б.9, Б.11, Б.13, Б.15, Б.17, Б.19 наведено приклад макету маркування з нанесенням інформації про небезпеку з можливими порушенням вимог ТР КМП для упакованої продукції.

Рисунки Б.2, Б.4, Б.6, Б.8, Б.10, Б.12, Б.14, Б.16, Б.18, Б.20 містять позначення елементів маркування, щодо яких зафіксовано можливі порушення вимог ТР КМП. Після кожного з рисунків надано короткий опис можливої невідповідності.

Рисунок Б.1 – Приклад маркування

Рисунок Б.2 – Приклад маркування із позначкою можливої невідповідності

Згідно наданої на упаковці інформації хімічна продукція містить борну кислоту, яка є небезпечною згідно ТР КМП. Більш того, для неї затверджена національна класифікація, що свідчить про наявність достовірних та надійних відомостей щодо небезпечного впливу цієї хімічної речовини.

Враховуючи відсутність інших компонентів та інформації про склад можна зробити припущення, що хімічна продукція на 100 % складається з борної кислоти, що унеможливує відсутність класифікації через недостатню концентрацію небезпечної хімічної речовини.

Таким чином, можна зробити припущення, що наведена хімічна продукція не відповідає вимогам ТР КМП, оскільки відсутні обов'язкові елементи інформації про небезпеку.

Рисунок Б.3 – Приклад маркування

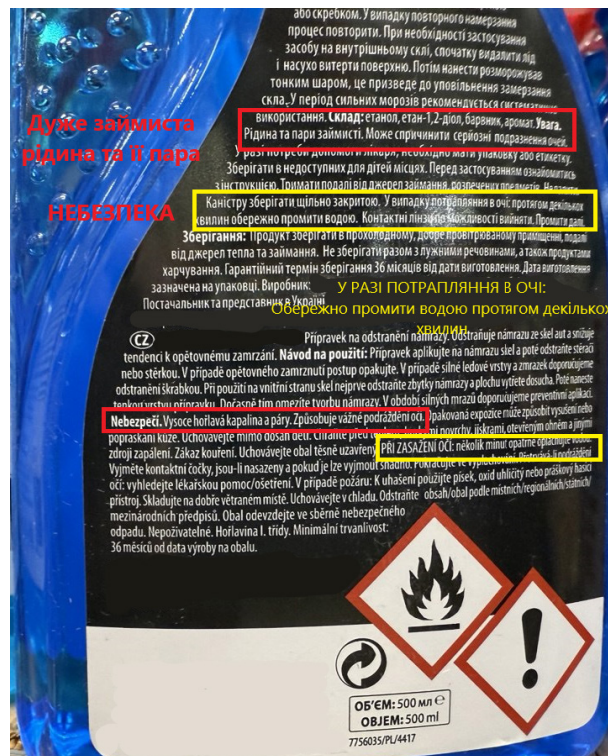

Рисунок Б.4 – Приклад маркування із позначкою можливої невідповідності

На перший погляд, вимоги щодо нанесення інформації про небезпеку згідно ТР КМП виконуються та досить складно відразу виявити можливу невідповідність, але якщо ретельніше вивчити етикетку, звернувши насамперед увагу на сигнальні слова, зазначені чеською та українською мовами, можна зробити припущення, що вони не є перекладом один одного.

Вивчивши види небезпечного впливу, надані чеською мовою, було встановлено, що клас небезпечності «Дуже займиста рідина та її пара» передбачає використання сигнального слова «Небезпека», а не «Увага».

Більш детальний аналіз попереджень про небезпечний вплив для відповідного виду небезпечного впливу показав, що формулювання «У випадку потраплення в очі: протягом декількох хвилин обережно промити водою», зазначене на етикетці українською мовою, не відповідає встановленому в ТР КМП формулюванню «У РАЗІ ПОТРАПЛЯННЯ В ОЧІ: Обережно промити водою протягом декількох хвилин». Хоча й ці вислови тотожні за змістом та сенсом, проте Стаття 71 ТР КМП чітко визначає, що попередження про небезпечний вплив повинні відповідати Додатку IV до ТР КМП.

Положення Додатку V дозволяють, що попередження про небезпечний вплив, які розміщуються на етикетці, можуть містити незначні текстові відхилення від наведених, але тільки якщо ці відхилення сприяють передачі необхідної інформації користувачу та не применшують або іншим чином не компроментують надані поради щодо забезпечення хімічної безпеки.

Подібні відхилення дійсно можуть включати варіанти написання, синоніми або інші еквівалентні терміни, але тільки коли вони властиві певному регіону, куди відповідна хімічна продукція поставляється та де використовується.

Ця продукція є широкого вжитку та немає регіональних відмінностей та не сприяють більш чіткому розумінню інформації, тому вищезазначені положення не застосовні.

Проаналізувавши наведену етикетку, можна зробити припущення, що зазначена інформація про небезпеку є лише вільним перекладом інформації про небезпеку, поданою чеською мовою, а вимоги ТР КМП під час розробки макету етикетки враховані не були.

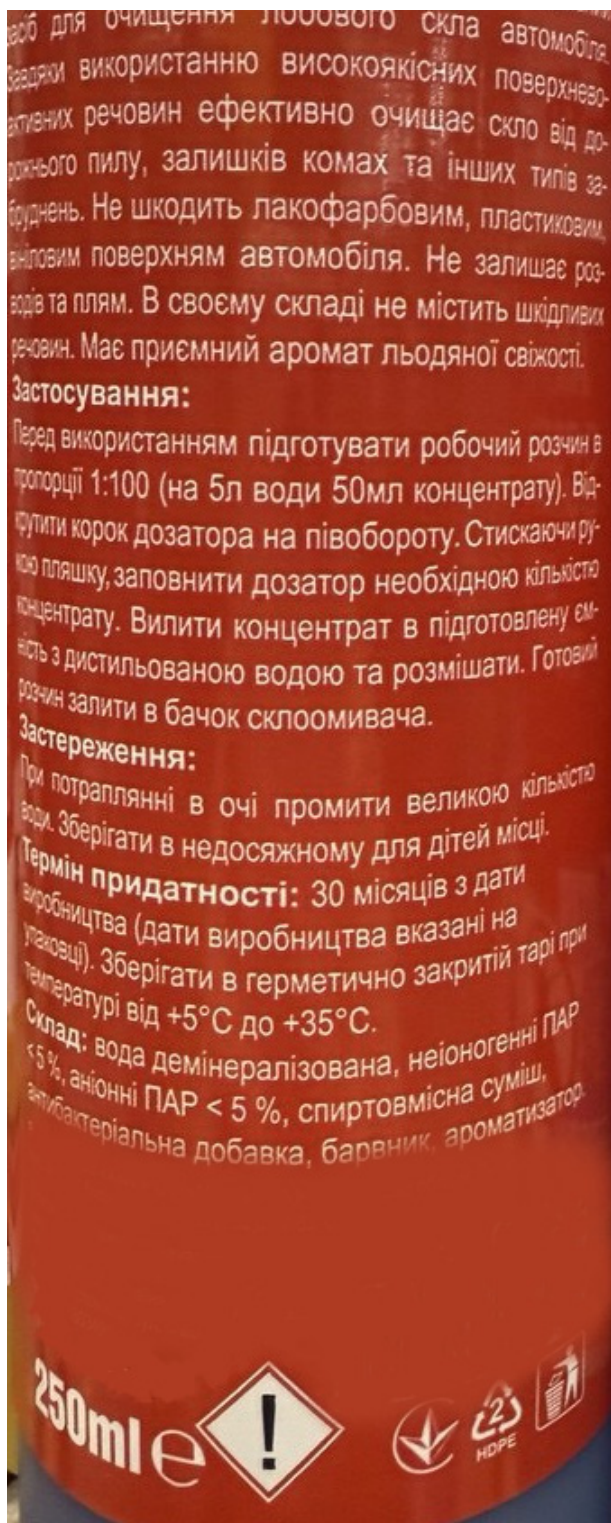

Рисунок Б.5 – Приклад маркування

Рисунок Б.6 – Приклад маркування із позначкою можливої невідповідності

Як і в попередньому прикладі вимога відповідності елементів інформації про небезпеку відповідним положенням ТР КМП розповсюджується й на піктограми небезпечності, що зазначено у Додатку V до ТР КМП: «Піктограми небезпечності для кожного класу небезпечності, диференціацій і категорій у межах класів небезпечності повинні відповідати положенням цього Додатка та пункту 1.2 Додатка I цього Технічного регламенту, та відповідати символам і загальному формату, які наведені у цьому Додатку».

На вищезазначеному прикладі використовується піктограма GHS07, символ: знак оклику, яка згідно пункту 2.3 Додатка V до ТР КМП повинна мати наступний вигляд:

Наявність будь-якої піктограми небезпеки дає чітко зрозуміти, що хімічна продукція класифікована як небезпечна та її маркування має містити усі елементи інформації про небезпеку – види небезпечного впливу, попередження про небезпечний вплив, сигнальне слово тощо.

Етикетка містить лише попередження про небезпечний вплив. Види небезпечного впливу та сигнальне слово відсутні. Можливо, вони зазначені на іншій стороні упаковки, але це порушує вимоги Статті 103 ТР КМП, яка визначає, що піктограми небезпечності, сигнальне слово, види небезпечного впливу та попередження про небезпечний вплив повинні бути розміщені поряд у інформації про небезпеку.

Проте, й викладене застереження щодо надання першої допомоги при потраплянні в очі не відповідає формулюванню, передбаченим ТР КМП.

Враховуючи відмінності між зазначеною на етикетці та у Додатку V до ТР КМП піктограмою небезпечності з символом «знак оклику», відсутність обов'язкових елементів інформації про небезпеку або їх неконсолідоване розміщення можна зробити припущення щодо невідповідності наведеної етикетки вимогам ТР КМП.

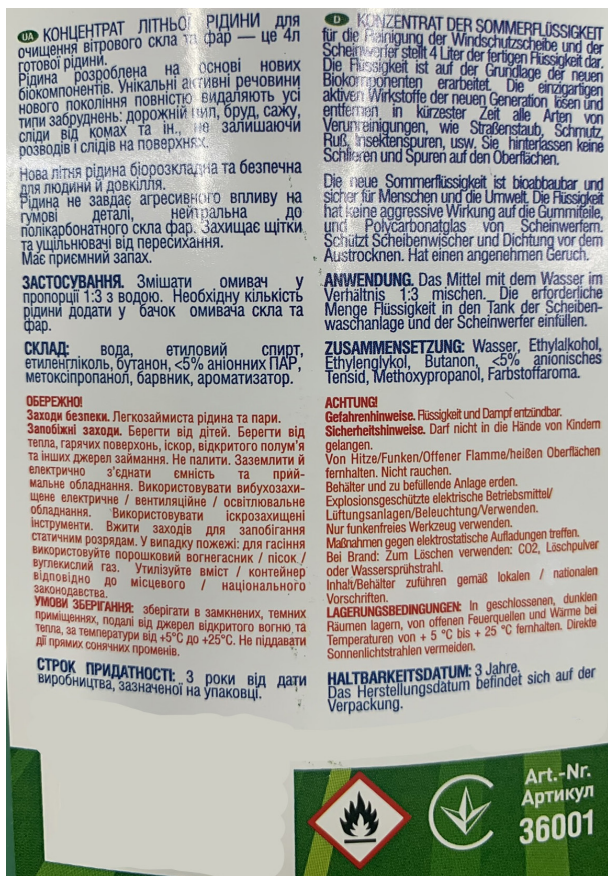

Рисунок Б.7 – Приклад маркування

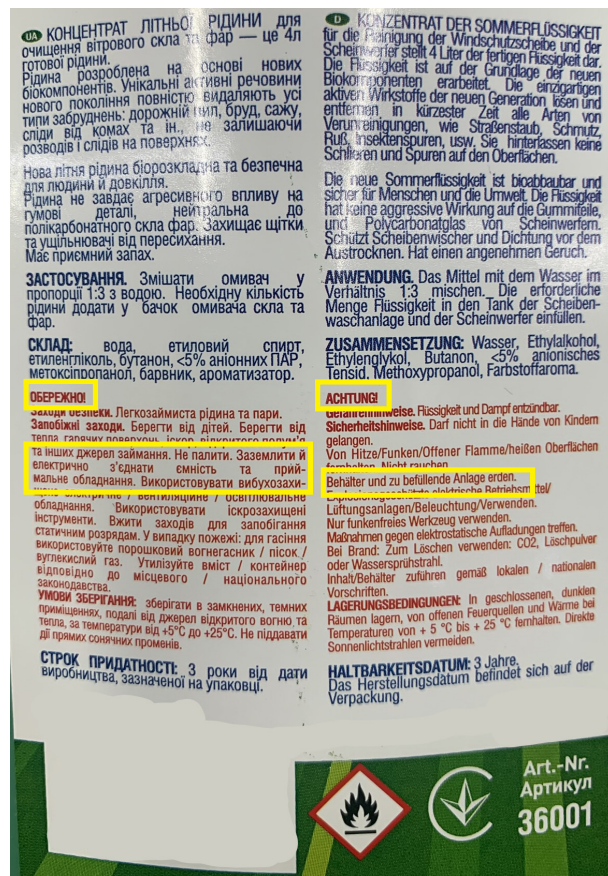

Рисунок Б.8 – Приклад маркування із позначкою можливої невідповідності

Аналогічно з прикладами на рисунках Б.4-Б.5 на перший погляд вимоги щодо нанесення інформації про небезпеку згідно ТР КМП виконуються, блок інформації з відповідними елементами маркування виділено серед інших блоків інформації, що відразу привертає увагу споживача та інформує його про небезпеку хімічної продукції.

На маркування використовується напис «Обережно!», хоча ТР КМП передбачає у якості сигнального слова лише «Увага» або «Небезпека».

Детальний аналіз попереджень про небезпечний вплив показав, що формулювання «Заземлити та електрично з'єднати ємність та приймальне обладнання», зазначене на етикетці українською мовою, не відповідає встановленому в ТР КМП формулюванню «Заземлити та з'єднати ємність з приймальним обладнанням», порушуючи вимоги Статті 71 ТР КМП.

Як було зазначено раніше, попередження про небезпечний вплив, які розміщуються на етикетці, можуть містити незначні текстові відхилення від наведених, але тільки якщо ці відхилення сприяють передачі необхідної інформації користувачу, що в нашому випадку навряд чи відповідає дійсності.

Таким чином, можна зробити припущення, що зазначена інформація про небезпеку є лише вільним перекладом інформації про небезпеку, поданою німецькою мовою, а вимоги ТР КМП не виконуються.

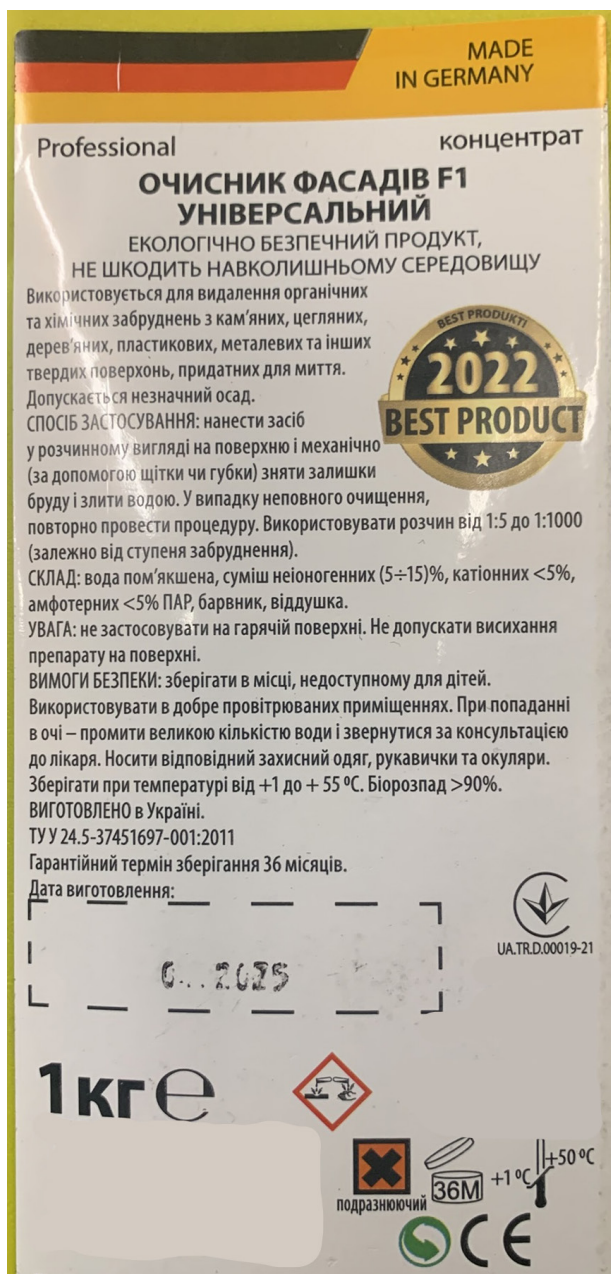

Рисунок Б.9 – Приклад маркування

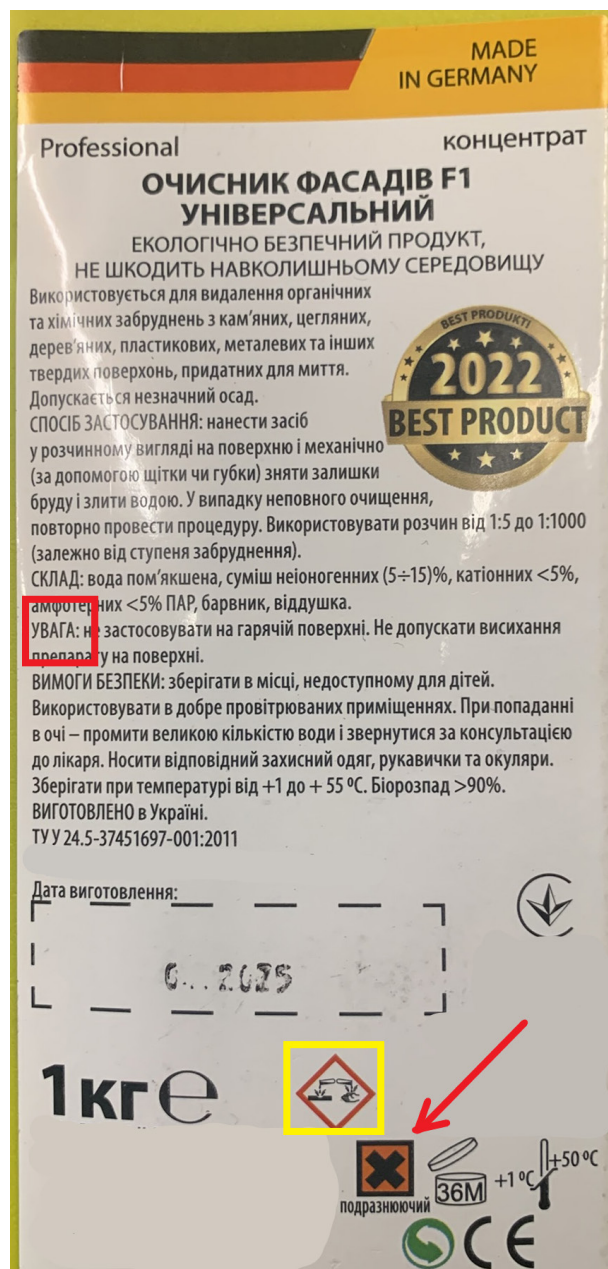

Рисунок Б.10 – Приклад маркування із позначкою можливої невідповідності

На зазначеному прикладі є піктограма небезпечності GHS05, символ: корозія, що свідчить про виконану класифікацію хімічної продукцію та передбачає наявність відповідних елементів інформації про безпеку на маркуванні згідно вимог ТР КМП.

Проте, детальне аналізування маркування показало, що види небезпечного впливу та попередження про небезпечний вплив згідно вимог ТР КМП відсутні, а напис «Увага» із застережувальною інформацією після двокрапки навряд чи відноситься до сигнального слова в контексті ТР КМП.

Таким чином, можна зробити припущення, що вимоги ТР КМП не було виконано в повному обсязі. Слід також зазначити, що на етикетці нанесено знак небезпеки згідно Правил перевезень небезпечних вантажів (виділено червоною стрілкою), що не суперечить вимогам ТР КМП, хоча можна їх було не дублювати, адже класи безпеки згідно ТР КМП та Правил перевезень небезпечних вантажів співпадають.

Рисунок Б.11 – Приклад маркування

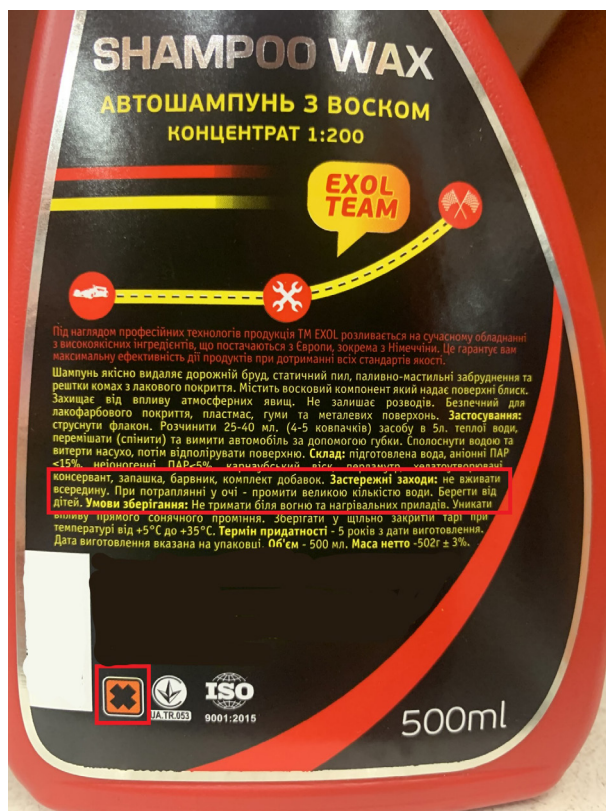

Рисунок Б.12 – Приклад маркування із позначкою можливої невідповідності

На зазначеному прикладі маркування відсутні елементи інформації про небезпеку згідно ТР КМП – сигнальне слово, види небезпечного впливу та попередження про небезпечний вплив. Це може свідчити, що ця хімічна продукція не класифікована як небезпечна та вимоги ТР КМП на неї не поширюються.

Проте, на етикетці зазначено знак небезпеки згідно Правил перевезень небезпечних вантажів та відповідні застереження, що все ж таки свідчить про небезпечність цієї хімічної продукції.

Враховуючи наведені протиріччя, можна зробити припущення, що вимоги ТР КМП щодо проведення класифікації та відповідного маркування не було виконано.

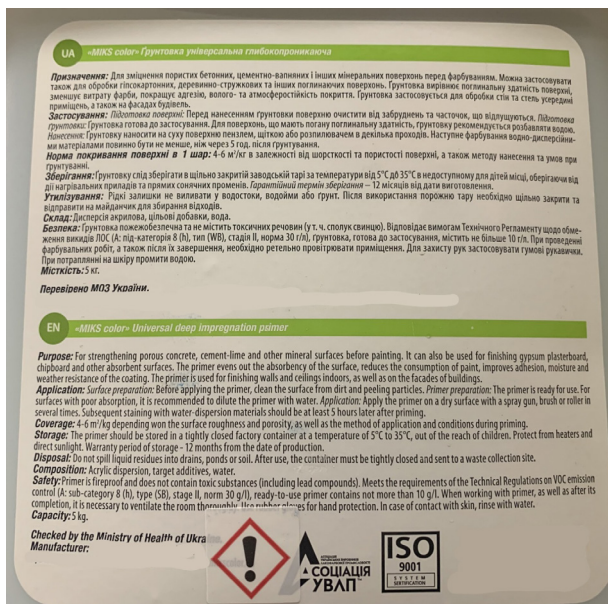

Рисунок Б.13 – Приклад маркування

Інформація про небезпечність цієї хімічної продукції доведена до споживача шляхом додаткового наклеювання піктограми небезпечності GHS07, символ: знак оклику, проте інші елементи маркування – сигнальне слово, види небезпечного впливу, попередження про небезпечний вплив – відсутні.

Таким чином, можна зробити припущення, що вимоги ТР КМП щодо проведення класифікації та відповідного маркування не було виконано, а саме наклеювання піктограми небезпечності лише зроблене з метою імітації виконання вимог ТР КМП.

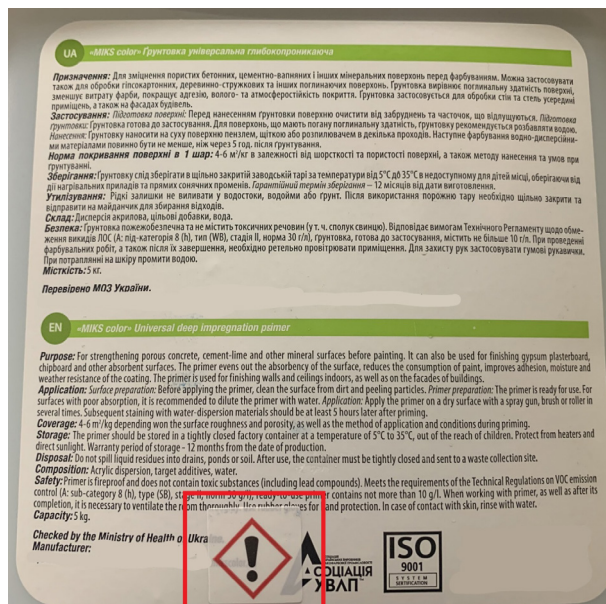

Рисунок Б.14 – Приклад маркування із позначкою можливої невідповідності

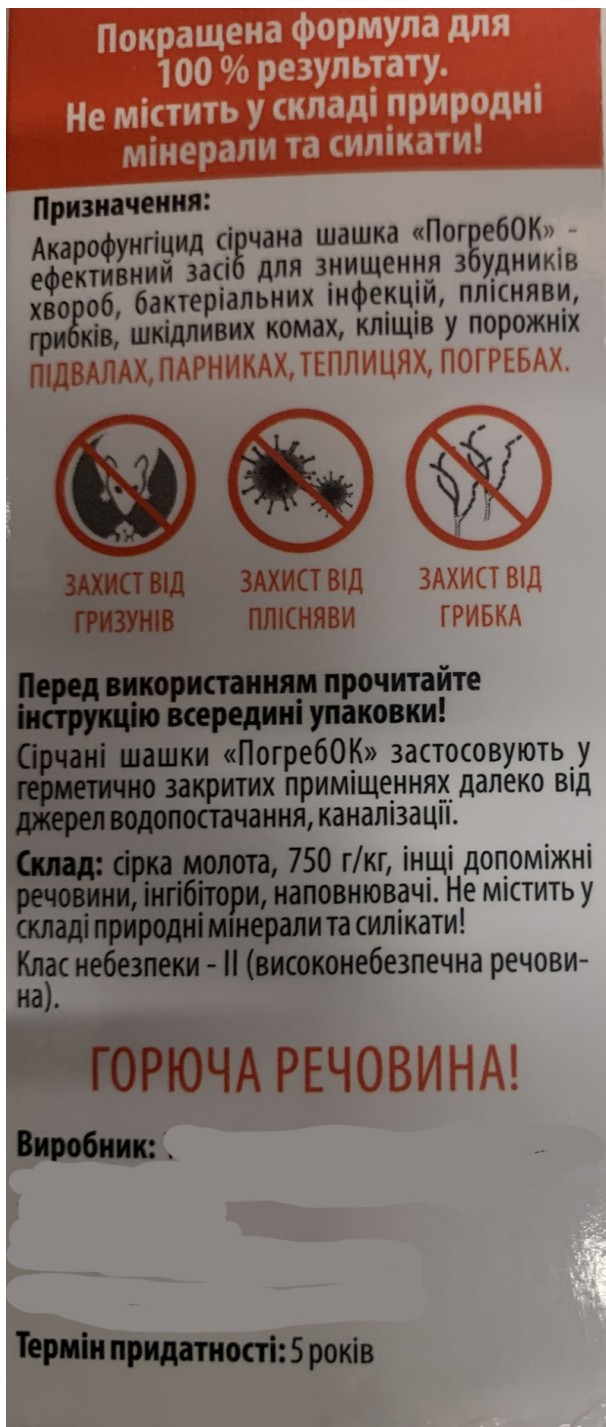

Рисунок Б.15 – Приклад маркування

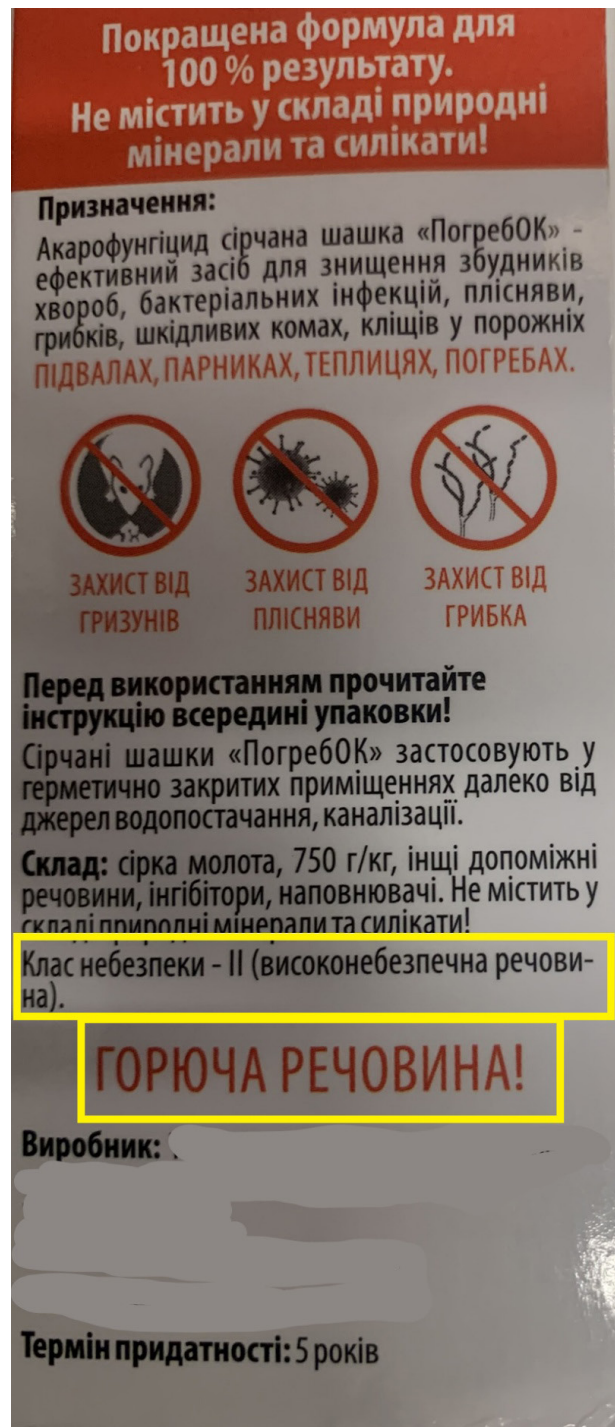

Рисунок Б.16 – Приклад маркування із позначкою можливої невідповідності

Наведений приклад не містить елементів інформації про небезпеку згідно ТР КМП, проте на маркуванні чітко зазначено та візуально виділено, що хімічна продукція є горючою та відноситься до II класу небезпечності (високонебезпечна речовина).

Таким чином, можна зробити припущення, що вимоги ТР КМП щодо проведення класифікації та відповідного маркування не було виконано.

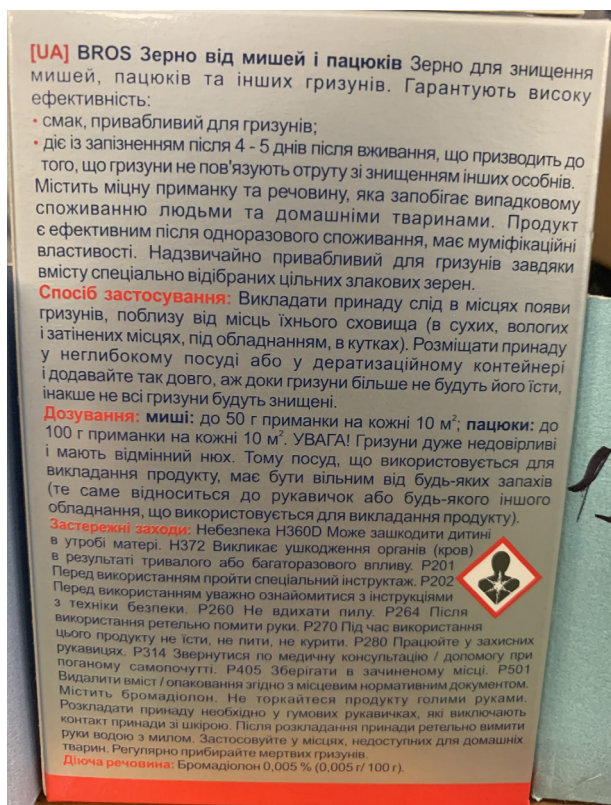

Рисунок Б.17 – Приклад маркування

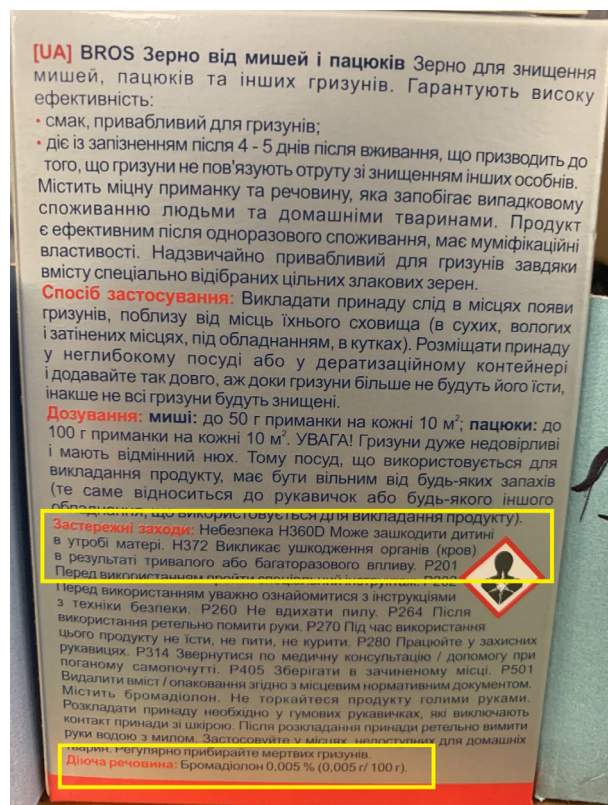

Рисунок Б.18 – Приклад маркування із позначкою можливої невідповідності

Детальне аналізування зазначеного прикладу маркування показало, що інформація про небезпеку містить елементи, які розміщені в одному блоці поряд:

- склад хімічної продукції
- сигнальне слово
- види небезпечного впливу
- попередження про небезпечний вплив
- піктограму небезпечності

Проте, класифікатори хімічної продукції надано не в повному обсязі, а саме відсутній номер запису або CAS номер хімічної речовини.

Згідно ТР КМП діюча хімічна речовина, бромадіолон, має національну класифікацію та відповідний номер запису – 607-716-00-8.

Відповідно до зазначеної класифікації хімічна речовина ще класифікована за класом небезпечності «Хімічна продукція, яка проявляє гостру токсичність у разі впливу на організм людини», Категорія 1, та має інші види небезпечного впливу, які не зазначено на маркуванні, а саме: H300 Смертельно при проковтуванні, H310 Смертельно при контакті зі шкірою, H330: Смертельно при вдиханні. Відповідні піктограми небезпечності та попередження про небезпечний вплив відсутні.

Таким чином, можна зробити припущення, що вимоги ТР КМП щодо класифікації та маркування не було виконано в повному обсязі.

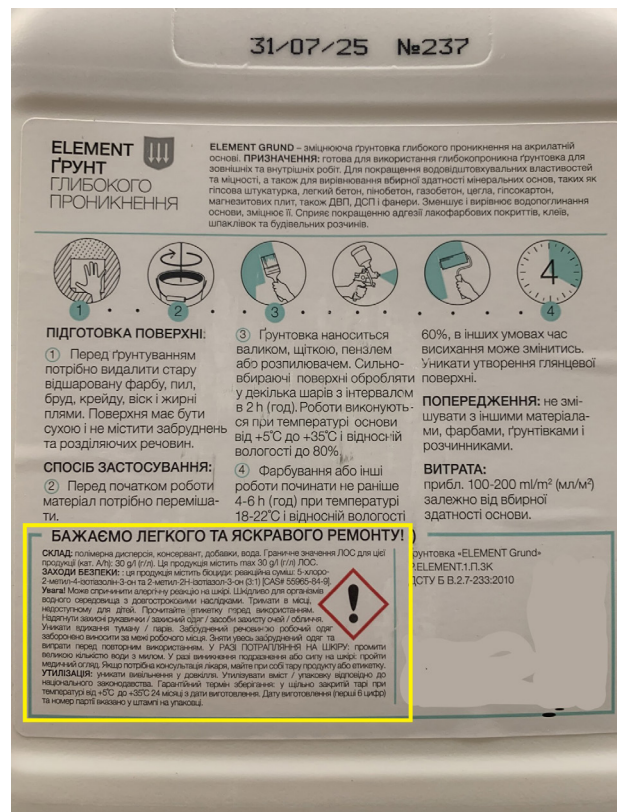
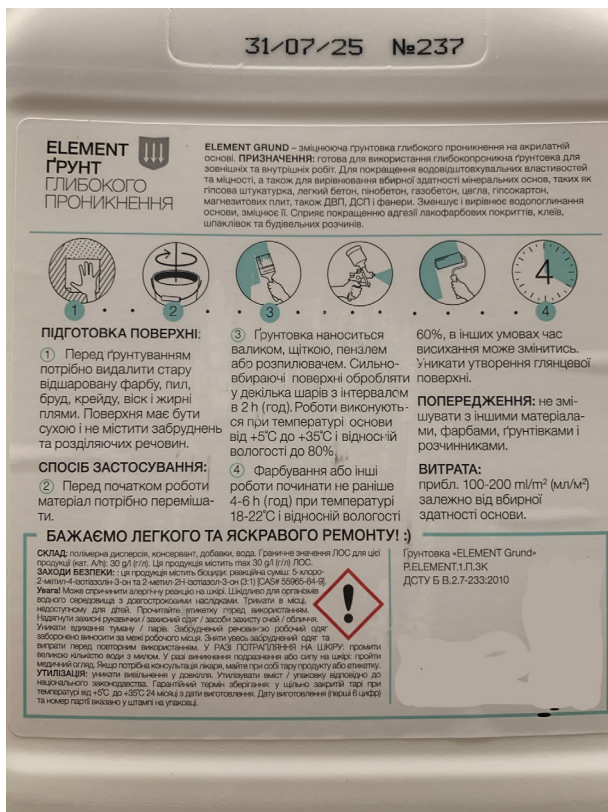

Рисунок Б.19 – Приклад маркування

Рисунок Б.20 – Приклад маркування із позначкою можливої невідповідності

Детальне аналізування зазначеного прикладу маркування показало, що етикетка містить наступні елементи інформації про небезпеку, які розміщені в одному блоці поряд:

- склад та ідентифікатори продукції
- сигнальне слово
- види небезпечного впливу
- попередження про небезпечний вплив
- піктограму небезпечності

Таким чином, можна зробити припущення, що вимоги ТР КМП щодо класифікації та маркування було виконано в повному обсязі.

